

فصل اول - تخطی و تجاوز بخاك دول بی طرف
در موقع جنگ قدغن است

فصل دوم - بدولی که در جنگ هستند قدغن است که قشون و بنه و بار خود را اعم از مهیات و یا ذخیره از خاک دول بی طرف عبور بدهند

فصل سوم - ایضاً به دولی که در جنگ هستند قدغن است

اولا - بنای تانراغناه (رادبو تانراغناک) یا آلات دیگری که بواسطه آن مخاره یا قشون بری یا بحری ممکن است در خاک بی طرف

ثانیاً بکار بردن این قبیل تانکرافغانهائیکه دولین محاربتین قبل از وقوع جنگ در خاک دول بی طرف برقرار کرده بودند و آنها مخصوص مقاصد نظامی بوده و هرگز برای مخاربات عمومی غیر نظامی بکار برده نمی شده است

فصل چهارم - در خاک دول بی طرف نمی توان جمعه قشون و یا اداره نهیه سرباز برای یکی از دول در جنگ تأسیس نمود

فصل پنجم - دول بی طرف نباید مخالفت فصول ۳ و ۴ فوق الذکر را در خاک خود مجاز بکنند دولت بی طرف بر جلوگیری اعمالیکه برخلاف بی طرفیت مجبور نیست، مگر در صورتیکه این اعمال در خاک خود آن بعمل آید

فصل ششم - دول بی طرف مسئول نیست از اینکه اشخاص متفرق تک تک از سرحد او گذشته خودشان را جز و قشون یکی از دول محارب بکنند

فصل هفتم - دول بی طرف مجبور نیست از خاک خود حرکت یا عبور اسلحه و یا مهیات جنگ و یا کلبتاً چیزهائیکه بکار فوه یکی از دولین متنازعین می توانند بیانید مانع بشود، (یعنی ما اختیار خود را است، دولتی نمی تواند او را مجبور باین مسئله نماید)

فصل هشتم - برای دول بی طرف مجبوری نیست که از استعمال سیم تلگرافی یا تلفونی و یا اسباب تلفرف بی سیم که مال خود و یا کیانی و یا کدانی دیگر که در خاک او هستند محاربتین مانعت نماید، و یا این استعمال را محدود بکنند، (یعنی دولت بی طرف مختار است، و اگر بجهل خود رفتار کرد کسی حق ابراد نسبت باو ندارد

فصل نهم - هر اقدامی که دولت بی طرف خواه برای تحمید و خواہ برای قدغن کلی استعمال آلابیکه در فصول ۷ و ۸ قلم داد شدند بعمل آورد باید برای هر دو دولین محاربتین علی السویه بحری نماید، دولت بی طرف و اطبت خواهد کرد که اجرای همین شرایط از طرف کیانی یا اشخاصیکه صاحب خطوط تلفرافی و تلفونی و یا مالک تانراغناک بی سیم در خاک او هستند نیز مرعی شود

فصل دهم - دول بی طرف مجبوسین جنگ را که فراراً مملکت اومی آیند اگر راه باها بدهد آنها را آزاد خواهد گذاشت، و اگر اقامت آنها را در خاک خود قبول نماید حق دارد که عندالضروره محل مخصوصی برای سکونت آنها معین بکند همین قرار داد ها در حق مجبوسین هم که عساکر فراری بمملکت دول بی طرف بی آورند بحری خواهد شد

فصل یازدهم - دول بی طرف ولو اینکه بزور هم باشد اگر مانع بشود از اینکه کسی بشرابط بی طرفی او خیال نرساند این رفتار او را نباید حمل با ظهار خصومت کرد (یعنی اگر عساکر و توپخانه بسرحدات خود گذاشت که عندالضروره مانع از خلل بی طرفی خود شود کسی می تواند باو ابراد بگیرد و یا او را به خیال خصومت متهم نماید

ترجمه از کتابچه دوم
(لایحه قرارنامه ترتیب افتتاح جنگ)

دول معاهده کننده معترفند که مابین آنها نباید بدون اعلان قبل از وقت وغیرهمم جنگ شروع بشود و این اعلان یا باید بشکل اعلان جنگ با دلیل آن باشد و یا اینکه بشکلا تمام حجت بشود، بشرط شروع جنگ در صورت عدم موافقت در آن، وقوع جنگ را باید بدون تأخیر بدول بی طرف اطلاع داد، دول بی طرف مقید با اجرای قواعد بی طرفی نمی شوند، مگر بعد از وصول اعلان لازم، ولو اینکه تانراغناک باشد مع هذا مالک بی طرف عدم وصول این اعلان را بهانه قیودات خود شا قرار نمی تواند بدهند در صورتیکه بی شک معلوم بوده باشد که از وقوع جنگ در واقع مطلع بودند

ترجمه از کتابچه ششم

لا یجوز قوائلی است که باید برسوم جنگ بری
افزوده بشود

(جلفه هفتم)

(مبحث اول)

در بیان تکالیف اشخاص بی طرف در خاک دول
جنگ کننده

مسئله اول

(تعریف بی طرف)

فصل شصت و یک - اتباع دولتی که داخل جنگی
نیست بی طرف حساب میشود

فصل شصت و دو - در صورت ذیل شخص بی
طرفی دیگر می تواند مدعی و طالب حقوق بی طرفی
شود باشد

اولاً - اگر بنای خصومت بر ضد یکی از منازعه بین
بگذارد

ثانیاً - اگر اقدام بر همراهی یکی از منازعه بین
ناید، خصوصاً اگر خودش را بمیل و رغبت داخل
قشون یکی از آنها بکند، در این صورت دولتی که
بر ضد آن این شخص از بی طرفی خود دست کشیده
است نباید نسبت بر آن سخت تر از آن معامله بکند
که در حق اتباع طرف مقابل یعنی دشمن رفتار میکند.

فصل شصت و سه - نباید بموجب مدلول فصل
۶۲ و جمله آنی، رفتار کسی را در همراهی یکی از
دولتین منازعه بین برخلاف بی طرفی دانست

اولاً - در صورت فراهم آوردن ذخیره و دادن
قرض یکی از محاربتین، ولی بشرطیکه ذخیره و قرض
دهنده به در خاک دشمن طرف مقابل ذخیره خریده
و یا قرض گیرنده باشند، و نه در خاکی که بتصرف
آن آمده است، و این ذخیره و قرض از یکی از آن
دو خاک نیاید

ثانیاً - خدمت بی طرف در اداره پولیس و یا
در ادارات غیر نظامی

حکایت تکالیف آخری کیسبون کفرانس
از لات راه آهن که متعلق به دول بی طرف
مباشند و یا مال شرکت تجاری و یا اشخاص دیگر
هستند (بشرطیکه این شرکت و غیره باین سمت

معروف بوده باشند)

دولتی که در جنگ است حق سیورسات و استفاده
ندارد مگر در وقت مجبوری و احتیاج خارق العاده،
در این صورت هم باید هر چه زود باید آنها را
بمملکت اصلی خود شان فرستند

بطور مقابله بمثل، دولت بی طرف هم میتواند
عندالزام بهمان اندازه ها اسباب و آلات متعلق به
دولت محارب که در جنگ او است نگه داشته و
بصرف خود برساند، ولی در این صورت طرفین
باندازه آن اسباب و مدت تصرف و استعمال آنها
خسارانی بیک دیگر میدهند

این مسئله در حق دول بیطرف خیلی لازم بود -
چون تا حال دولتیکه در جنگ بود بدون هیچ قید
و قرار هر چه از بی قید چیزها بدست او میرسید
ضبط میکرد - و در کفرانس سابق دولت آلمان
مانع ازین قرار داد شد - ولی این دفعه با هزار
زحمت رفع محامت گردید.

(کفرانس توصیه میکند)

اولاً در موقع جنگ حکام نظامی و غیر نظامی باید
خصوصاً تکالیف خود را بدانند که از حمایت و نگر
دارای مراودات ساح و صفا و خصوصاً مراودات
تجارتی و صنایع اهلی ممالک محارب و دول بی طرف
فرو گذاری نکنند

ثانیاً - دول متحابه بواسطه قرارنامه های لازمه
فی مابین خود شان سعی کرده و قرار های بگانه در باب
مسائل راجع به عمارت و سیورسات جنگی معامله هر
دو دولت را با اتباع خارجه که در خاک آن هستند
ممنوع و محدود نماید

خاطر مشترکین محترم از چند سال قبل بر این
مستحضر است که (سیوکارتی) که یکی از منموالین و
اشخاص خبر امریکاست قرب ده ملیون فرانک برای
بنای عمارت بسیار عالی بجهت اداره حکمیت بین الدول
لاهی مدبه کرده، و این وجه را بدولت هولند داده،
و دولت مشارالها را وکیل بنای این قصر صالح نموده
بود، در این مدت چند سال انواع و اقسام اقدامات و
سعی لازمه دولت هولند در تعیین و تحصیل مکان
و مطالعه و تدقیق نقشه های عده به عمارت

بزرگ فرنگ بعمل می آورد، و بالاخره زمین این عمارت که خیلی وسیع خواهد شد دولت هولند از طرف خود باین اداره هدیه کرد، و حالا که کنفرانس دوم صالح در لاهی برقرار است، مراسم گذاشتن سنگ اول بنای این عمارت در حضور تمامی مأمورین خارجه با تشریفات لازمه بعمل آمد

این اواخر در لاهی انجمن دیگری پیدا شده و می خواهد که زمین بسیار و سیاهی را که در کنار دریا واقع شده بهمت متمولین امریکائی خرید و در آنجا شهری طرفی بنا کرده و آنرا پای تخت روی زمین نام بگذارند، و تمامی ادارات بین المللی را که در لاهی هستند بانجا نقل مکان بدهند، بعبارة الحری شهری بسازند که در تحت قوانین معینه خود بوده و خارج از خاک و نفوذ و مالکیت تمام دول باشد، این خیال خیلی بزرگی است و اگر حالا هم سرنگیرد چندی نمیگذرد که با انجام میرسد

هیئت از این انجمن بسفارت فوق العاده دولت علیه آمد از جناب ممتاز السلطنه خواهش کردند که ایشان هم مثل بعضی از سفیرای دول عضویت احترامی این انجمن را قبول نمایند، و در نانی در شرف قبولی این خواهش خودشان در همان سر زمین پای تخت آینده روی زمین جشنی ترتیب داده و جناب ممتاز السلطنه را با دعوت نموده و عکس های عیدیه از این مجلس بردارند و در تعریف مات قدیم و مجیب ایران چند نفر از معلمین بزرگ و وکلای مجلس ملی هولند نطق ها کردند در کنفرانس گفتگو است و تکلیف می کنند که در لاهی مکتب طالبه حقوق بین الدولی هم تأسیس بشود، و ابناى تمام ملل بدون استثناء بطور مواسات کلی آمده بوجه اکل در آنجا مشغول تحصیل حقوق بین الدول باشند، چون کنفرانس هائیکه در اینجا شده و میشوند در واقع منبع قوانین جدید بین الدول خواهند بود این است که بنای این مدرسه در این موقع مناسب و بسیار مفید خواهد شد

همین روزها علیا حضرت ملکه هولند که از بیلاق بلاهی مراجعت کرده است اهل کنفرانس را بدربار خود دعوت فرموده و اهریک از آنها با کمال مهربانی صحبت کرده است، جناب ممتاز السلطنه بعضی از اجزای

خود را که بلکه معرفی نشده بودند معرفی کرده است دو هفته دیگر احتمال حتم کنفرانس می رود
غفلت مجاهدان

اهمیت بنادر جنوب ایران از حیثیت وسعت، از نظر تجار، از طرف سیاسی، بر همه دنیا روشن و مکتوف است، برای محافظت و ترقیات وطن گرامی یعنی ایران - بر هر ذی شعور وطن پرست مبرهن است که چنین نقطه مانند حلبج فارس که چند نقطه آن نظیر مسقط و عمان و بحرین را با هم ند باید ایالت شود - آنگاه به افکار انجمن چند ولایت، چاه بهار - جاشک - عباسی - لنکه - شیب کوه بنادر تلافی، بوشهر این کشتی طوفان زده را به ساحت نبات برسانند و دهنه حلبج فارس یا ایران را محافظت کنند - غفلتی که مجاهدان وطن گرامی کرده اند اینست، که یکنفر مندوب برای تعلیم، شروطیت و طب مشروطیت به این حدود فرستاده اند - یکنفر از افراد جنوبی وطن با استعداد قیاریکه دارند ملتفت معنی و قبول و تقویت مشروطیت نبوده اند - چنانچه حال بوشهر مرکز غیر سیاسی بنادر بر همه دنیا روشن افتاد به تحریکات استبداد خواهان چگونه حرکات را اقدام کرده، و آلت دست استبدادیان بوده و هستند، و چشم از ترقیات و محافظت وطن گرامی خود پوشیده جام فریب و غفلت نوشیده بدون کوشش به پوشش پیراهن غیر مستور وطن فروشی تمکین کرده، صرف نظر از ایالتی بنادر جنوب و اهمیت آن نبوده اند، منت برجان مشروطیت و وکلاء محترم گذاشته اند، که ما آنقدر با غیرت آشنا نبودیم، که یکنفر ایالت آمد و ما را تشویق کرده و انجمن ولایتی برای ما تشکیل نموده، ما هم راضی شده یا آنکه استقلال و محافظت وطن گرامی را به فروختیم

ترقیات این همه ساحت وسیع بنادر و اینهمه دهنه های محافظت ایران در قبضه اختیارشش نفر گذاشتیم، یعنی فلان نوکر فلان وکیل فلان طبقه، بهمان نوکر بهمان وکیل بهمان طبقه و غیره - اما مدیران جرابد مقدسه هم که مجبور اند مسودات با آب تابانه زینت جریده خود مینمایند، ما را کفایت مینماید، اینوقایع و اشتباهات برای چه می شود؟ برای

غفلت مجاهدان گرامی و ملتفت نبودن ملت ایجا از معنی و مقاصد مشروطیت - پس بوشهریها گناه ندارند و بدتر از اینها حقوق طلبج فارس را از کف دهند بدهند - ایران را بیاد دهند بدهند -

اینکه عرض می‌نمایم غفلت شده و اکتفا به قانون و پرورش و حبل‌المتین کرده اند کفایت نبود، بدون عات نیست - لنگه را ملاحظه کنید از ماه رجب دچار یکتفر مجاهد شدند، اتحاد کرده اند - اخوت کردند - انجمن کردند - استبداد را جاره کردند - مدرسه خود را خواستار شده و ایجاد کردند - مطبوعه خواستند - حال در صدد ترویج منسوجات وطنند - حقیقتاً ترقیات نجساله را در پنج ماه نموده اند - همین گونه عباسی را ملاحظه نمایند - در اوایل شوال گوینده در میان بومیهای آنها پیدا شد، در شانزدهم شوال انجمن جاوید تشکیل کرده، در دوم ذیقعد قرائت‌خانه در انجمن و دبستان جاوید ایجاد کرده، در چهارم ذیقعد بتلگراف ذیل نائل شدند،

نمره ۸۵ از طهران - بعد عنوان از انعقاد انجمن محترم جاوید بندر عباس در صورتیکه مقصود شان حمایت شورای ملی و تکمیل معنی مشروطیت است با کمال شرف تبریک خالصانه ما را بحضور اعضاء عظام عرضه بدارید -

انجمن جنوب در شب سوم ذیقعد هیئت اداری دبستان جاوید بر بابت امین‌التجار مشغول محاورات دبستان شدند - در هفتم ذیقعد در انجمن جاوید دو هزار و صد چهل و نه تومان براسم بنیان دبستان امانه دادند - احسن حسنیه همه این امور خود ملت اقدام کرده، بدون اینکه منت یکتفر واحد را بر دوش داشته باشند، مانند انجمن بوشهریها زیر بار منت . . . و مدرسه مظفری زیر بار منت . . . با واثق‌الملک و انجمن آزاد زیر بار منت ع - ن نیستند

اینگونه اقدامات غیر مترقبه از چه بود؟ از گوینده بی‌فرض، که آنها را ملتفت به حقوقشان کرد، و راه دو ساله را به دو ماه، پیروند - اما بوشهر از آن فیض محروم و تصیر باز بمجاهدان واودست - در موقهیکه اخبار انجمن بوشهریها بمبسی رسیده و روزنامه مظفری باسم ایالت اعلان کرده، گوینده عباسی مراسم

بآن انجمن مقدسه نوشت و لذا صورت آن فرستاده درج آن فائده خواهد داشت برای احساس بیداری سکنه عباسی -

تلگرافیکه به مجلس شوری کرده‌اند برای درج و توضیحات گرامی در لف است کفایت مینماید امضا محفوظ

از عباسی به بوشهر

خدمت اعضاء انجمن مقدس ملی شیدافه ارکانها بانهایت ادب و احترام عرض مینماید، تبریک و تهلیت خود را که از صمیم قلب احساس نمودم با کمال شرف تقدیم می‌سازم، حسن توفیق در خدمات ملت و وطن برسی آن ذوات مکرم مقدس از درگاه معدلت پایگاه حضرت احدیت بناهی خواستارم، و با شرف کامله عرض خود را تقدیم داشته - ساکنین جنوب ایران خصوصاً ما بوشهریها در همه ابراف پیش و فطانت مشهور بوده‌ایم، و امروزها ایالت جایله بنادر بموجب امر مشروطیت حقوق ملت به ملت مسترد داشتند، زمام مهم امور ملت بخود ملت تفویض کردند، و انجمن ایالتی ما بچارگان تشکیل یافت، و آن ذوات کریمه که قبول عامه دارند انتخاب شدند، حالا باید مسبق بقدر اقتدار خود باشید و گمان همه ایران را در هوش و فطانت خود تبدیل به یقین فرمائید

امروز نظر بوکالت ماتی که شما دارید از هرجه تصور فرمائید مصون هستید پس باید تفاق مداخله یا تشبث بخارجیه از کتاب لغت مات بیرون کشید و ملت را مشغول خدمات مات و دولت مطبوعه خود کنید، امروز گوشهای مات و چشم‌های دولت بسوی شما معطوف است، روح وطن در آنساحت در طیران ارواح انبیا و اولیا جانب شما نگران و منتظر اند که چگونه شما بیان خود بیایان خواهید برد و سوگویند خود را وفا خواهید نمود، غیرت خود را بجرش همت خود را بخروش خواهید آورد نسیم اتحاد و شمع اتفاق را در اعتراف خواهید آورد، در جریان حدود الهی کوشش خواهید نمود، احتیاج مات را از خارجه بقلت خواهید رسانید، اکفالت اموات از منسوجات وطن خواهید نمود، چگونه سرباز ما منظم، طالبات ما منظم، بوستخانه و نوبخانه ما منظم، ذخیره ما منظم، حکومت ما

منظم ، بعبارت ساده مشروطیت ما را منظم خواهید داشت، چگونه به از دیاد مدارس و مجامع و مطابع و جراید ماطخواهید برداخت، چه موقع و کلاه ثلاثه پوشهر و لنگه و سرحد مهمی مانند بندرعباس را بطهران کیسل خواهید نمود، با کدام سرعت بعضی افراد ملت که از بیم استبداد در رفیت اجانب آمده نجات خواهید داد، یعنی تأمین شان خواهید نمود، چه موقع قایده عمومی را بر قایده شخصی ترجیح خواهید داد، چه وقت انتخاب کنندگان خود را از حسن انتخابشان مورد آفرین خواهید نمود ، کی رایت سعادت انتخاب کنندگان را خواهید افراشت ، در چه مقام افکار افراد ملت را خواهید طابید و افکار خود را فعال مایشاء نخواهید پنداشت ، چگونه سرحد وطن گرامی خود را محافظت خواهید کرد ، آیا به نفاق یا فریب یا خوف یا شکب حقوق ملت را نگاه خواهید داشت ؟ یا بوقا و صفا و غیرت و همت و راسق و سوگند در سق سلب امراض و امراض و امراض دیرینه خواهید نمود ؟

باری کله چگونه و چه موقع بسیار است همین قدر باید داشت ارواح مکرمه و دین حنیف اسلام و وطن مقدس را نیساید در حالت انتظار گذاشت که فرصت بدست مخلمین افتد دیگر خود دانید و غیرت نان والسلام علی من التبع الهدی

بقیه از صفحه چهارم همین شماره

همین مناسبات است که دولت آلمان جنرال قونسل خود مقیم کلکته را نظر مداشی که از اقدامات انگلیسان در خلیج فارس و عراق عرب حاصل کرده ، و بنابر اطلاعاتیک از روابط انگلیس با ایران در قیام هندوستان پیدا نموده ، بک مرتبه ارتقاء درجه بخشیده ، بسفارت طهرانش نامزد کرده است (این خبر تا کنون رسمی نشده و از مرکز موثقی جا رسیده ، و کلام این است مقرون بصحت باشد)

و نیز همین ملاحظات است که یکی از رجال بزرگ با سیاست اداره خارجه هند همین ایام عازم بسیر و سیاحت خلیج فارس است، آری دیگران در پیش آمد چنین واقعه عظیم سر از پا نشناخته، ولی ما هنوز ملتفت علت اصلی این واقعه نیستیم

رسیدگان فله سیاست را عقیده این است، که اگر بین ایران و عثمانی در این مناقشات سرحدی جنگی پیش آید، بظاهر جنگ بین عثمانی و ایران خواهد بود، ولی در باطن میدان تکاپوی پلنتیکی آلمان و انگلیس و رقابت تجارتن آنها در آسیا آراسته خواهد بود، و یکی ز اثرات راه آهن بغداد باید شمرد

برخی از سیاستیون بی طرف را عقیده این است که معاهده روس و انگلیس هم در ماده ایران از نتایج حیالات پلنتیکی آلمان در وسط آسیا میباشد ، و همین حرکات عثمانی را در سرحدات ابرف نیز نظر به مصالح پلنتیکی از تحریکات آلمان می بندارند ،

و همین مناسبات بود که در تقسیمات جغرافیائی ایران دولتین روس و انگلیس نقطه تقسیم و هوم را بین خود قصر شیرین قرار داده، تا راه نفوذ و زیادتی در ایران را بر دولت عثمانی و محرك وی که آلمان است از روی پلنتیک بسته باشند، چه از قصر شیرین تا بسرحد آذربایجان را روس تحت نفوذ خود شناخته ، راضی به تصرفات عثمانی نمیتواند شد ، و همین قسم از قصر شیرین تا بسرحد خلیج فارس را انگلیس تحت نفوذ خود پنداشته مدعی تصرفات عثمانی خود را جلوه خواهد داد، و مقصود اصلی دولتین روس و انگلیس لغو نمودن راه آهن بغداد است و بس

یکی از سیاستیون خلیجی نویسد که پلنتیک آلمان و انگلیس امروز مقتضی بک جنگ بزرگی در آسیا شده که خود شان از دور تماشا نمایند، و استبعاد ندارد که قبل از جنگ رسمی بین ایران و عثمانی، اگر عثمانیان از اجحاف و زیادتی خود در سرحدات ایران باز نیایند، و ایرانیان بهمین سکوت و صموت اقی مانند، و مردانه جلو عثمانی را نه بندند، روسها ساکت به نشسته قشون خود را در سرحدات آذربایجان با سم جلوگیری از عثمانی داخل نمایند

در این صورت خالی از غرات نخواهد بود اگر ناره حرب بین عثمانی و روس شعله ور گردد ، مسلم است در چنین حال دولت انگلیس با تمام قوت خود همراهی از روس بر حسب معاهده جدید خواهد نمود، و اگر کار بجائی بکشد که روس از سرحد آذربایجان قشون خود را به بهانه جلوگیری از عثمانی بگذراند

انگلیس هم در خلیج فارس و سرحد بلوچستان رویه او را از دست نخواهد داد ، ازین نکته بخوبی استنباط توان نمود که چندر ایرانیها تا کنون ازین نکات پلنیکتی پرت بوده و هستند ، که عاجلاً از عثمانی جلوگیری نکرده ، و ازین سست عنصری وجبات بهسایه بزرگی بدست همسایگان قوی خود داده و میدهند

در صورت جنگ بین روس و عثمانی و حمایت انگلیس از روس دور نیست که آلمان هم ناچار شده به تأیید عاقی عثمانی بپردازد ، آنوقت حال ایران و عثمانی بینه حال لوریا و مصر خواهد شد ، و انقلاب عظیم در عوالم سیاست پیش خواهد آمد ، آنوقت مصاحبین خیر اندیش پیش آمده ایران و عثمانی را حال المصالحه خود قرار خواهند داد

امروز از روی پلنیک صلاح ایران این است که بخودی خود و بدون امداد خارجی عاجلاً جلوگیری از عثمانی نماید ، که برای همسایگان هانه بدست نیاید ، و این نکته بسیار مهم است که هرگز نباید ایرانیها فراموش نمایند که حمایت دول مورث هزاران سیه بختی است

انگلیسها چندینست اطهار توحش ازین دارند که مبادا روس فزون خود را به هانه جلوگیری از عثمانی در سرحد آذربایجان داخل نماید (آیا این توحش پلنیکتی است یا حقیقت ، و آیا اگر حرکت روس در سرحد آذربایجان نمودار شود ساختگی است یا نه ، موقوف به تشریحاتی است که فعلاً خارج ازین موضوع می باشد) ولی اگر ایرانیان بقوت خود مرده در مقابل عثمانی ایستاده و جلونجوریات او را گرفته ، ولو عاقبت امر منجر بجنگ شود ، و بر فرض محال هم که شکست بخوریم ، برای ایران بصرفه مقرون تر است از اینکه همسایگان در سرما بر سر یکدیگر بزنند ، چه مسامحه جمیع سناسیون است که دولت شکست خورد ، استقلال خود را کم نمی نماید ، ولی دولتی که خود آرام نشسته دیگران رسر او بچنگند عاقبتش همان عاقبت کورباست

باجمله - اول تأیید پلنیکتی سری که روس و انگلیس در صورت جنگ با عثمانی بایران نمایند این خواهد بود ، که بحسب عهدنامه خود دولت عثمانی را اعلان خواهد نمود که در صورت فتح حق تملك و تصرف

در هیچ قطعه از قطعات ایران نخواهد داشت (چنانچه در جنگ یونان با عثمانی نمودند) در آن صورت اگر عثمانی بر ما غلبه هم به نماید ، از ایران حصه نتواند برد ، و هرگاه ایران غالب آمد از روی قطع و یقین عراق عرب و ایالت وان از عثمانی موضوع خواهد شد

دولت انگلیس بهمناسبت راه آهن بغداد که امتیازش بآلمان داده شده کمال توجه را دارد که این قطعه یعنی عراق عرب از تصرف عثمانی خارج شود ، چنانچه جزیره (کرید) را هم بهمین مناسبات پلنیکتی از قبضه او خارج کرد ، چون خود نمیتواند مدعی عثمانی در عراق عرب شود ، مدتهاست عقب بهانه میکردد ، جنگ ایران و عثمانی بهترین بهانه برای اوست ، اتصال راه آهن هند را هم به راه آهن روس که انگلیسها مائل شده اند ، برخلاف آلمان و راه آهن بغداد است ، حمایت آلمان در این موضوع از عثمانی نیز بمناسبت همین راه آهن میباشد ، چه دولت آلمان که این مصارف هنگفت را متحمل می شود ، فقط برای اتصال راه آهن بغداد است از وسط آسیا براه آهن روس ، که بتواند در کمال سرعت مالالتجاره خود را هند و چین و وسط آسیا برساند ، و شك نیست اگر آلمان درین اراده مقضی المرام شود تجارت انگلیس را در آسیا شکست فاحش تواند رسانید ، بلکه بدین وسیله نابود تواند کرد ، و همین قسم در سیاست او هم خلال عظیم وارد خواهد شد

ظاهر است ملت با دانش انگلیس که عقیده ما درباره آلمان این است که در جمیع ملل اروپا هیچ ملتی مانند ایشان دماغ پلنیکتی ندارد ، از شطرنج روشی حریف بی خیال نه نشسته ، اتحاد ارس و این همه ازبهای دوساله ایران بیشترش را سیاه جلوگیری از رقیب بزرگ خود که آلمان است میسند ، اگر موفق شدیم ملتی تشریحات راجعه بدین موضوع را در آینه خوهم نمود

تکرافات

(۲۱ ذیحجه - ۲۲ د مر)

§ جنرل (امودره) بمده (جنرل درود) سرکرده قتون فرانسه شد ، در کابلانکا فوج کک روانه گردید تا هضت اردود (مدینه) عاجلاً صورت بندد

§ تصفیة منازل مزدورن معدن ذغال بندر سعید با مالکان نشده، مزدوران از مزد خود فی (ن) ۳ آء اضافه اجرت طلب مینمایند، قریب صد هزار نفر دست از کار کشیده اند

(۲۲ ذیقعدة - ۲۸ دسمبر)

§ (ستر کدی) و پنج نفر هندوستان با ۳ نفر چینی باشندگان حوهانسبرگ که نامشانرا در دفتر حکومتی درج نکرده بودند حکم به اخراج بلدشان در ۴۸ ساعت داده شده، ولی آنها منتظر گرفتاری رسمی خود هستند قریب ۲۰۰۰۰ هندی تا کنون مخالفت از قانون نموده و نام خودرا درج نموده اند

(۲۳ ذیقعدة - ۲۹ دسمبر)

§ دستة قشون بحری امریکا از (ترنیداد) امروز حرکت کرد

§ بر مسئله الحراج نموده هندیان از ترانسوان (سر زیموندوست) نائب رئیس (ایشیائک سوسائتی) را رأی این است که طرفین مقصر هستند، دولت ابدآ اعتنا به نازک خیالی هندیان ندارد، چه آنها دولت را بدنام مینمایند

(۲۴ ذیقعدة - ۳۰ دسمبر)

§ سلطان مراکو بدولتین فرانس و اسپانیا اجازه داده که ورود اسلحه را از دریا در تمام سواحل مراکوجلو گیری نمایند

§ غنبر (طمس) از لیبین خبر میدهد که بلوای سختی در (برنیکس گانیه) شده و تصرفات دول اروپا در آنجا لازم آمده - قشون طان صرب رهسپار شده است

(۲۷ ذیقعدة - ۲ جنورن)

§ فلیپوت از (مراکو) خبر میدهد که قشون فرانسه قلمة قبیلہ (میدبوه) را تصرف کرده در این گیرودار بک سرباز قتل و یک توپچی مجروح شده است

§ جنرل لبانی که با قبیلہ بی حسن مشغول جنگ بود فراغت حاصل نموده، عذریب قشون را رخصت انصراف خواهد داد

§ (دیوک آف کنات) از مارسیاس به طاتا روانه گردید

(۲۸ ذیقعدة - ۳ جنوری)

§ وزیر اعظم انگلستان از شدت سرما علیل شده است

§ وکیل (لوید) از جده خبر میدهد که جہاز روسی (گریکوی بی مارچ) که حامل ۱۹۰۰ حاج بود بکوه خورده و تمام حجاج را پیاده کرده است

§ اولین جہاز جنگی آلمان (درید نات) را در اوایل فروری بآب خواهند اداخت

(۳۰ ذیقعدة - ۵ جنوری)

§ بموجب تلگرافی که از طهران به پترسبرگ رسیده جناب احتشام الساعنه رئیس مجلس شورای ملی ایران بواسطه سزا نیافتن بعضی اشراک که در جلو عمارت پارلمان شلیک کرده و چند نفر سربار را از پا در آورده بودند استعفاى خودشان را پیش کردند چون بعضی از آن اشراک گرفتار و بسزا رسیدند ایشان هم استعفاى خودشان را باز گرفتند

✽ تلگراف اهالی بوشهر ۱۴ ذیقعدة ✽

(به اعلیحضرت هایونی)

اهلحضرت شاهنشاه اسلامیان بنامها - عاقبت گفتار مردم نمک محرام ذات اقدس ملوکانه ات را بر این داشت که با مات شاه پست ایران که جز بقای سلطنت در خانواده جلیله نا قیام قائم منظوری نداشته مخالفت آغاز دو بانهدام اساس مشروطیت پر دازد - و حال آنکه اندیشه باطل و طمع خام، این مردم زشت فرجام که اعدا عدو خانواده جلیله سلطنتند جز بدنامی نتیجه نخواهد داد و جز سفک دعاء جہی اثر نخواهد بخشید - با کمال مذات استرحام میبایم - مراحم ملوکانه بجای این مضادرت محافظت و مساعدت از تجاوزات اجانب فرماید - فدویان عموم اهالی بوشهر و بنادر و توابع -

✽ تلگراف اهالی بوشهر به آذربایجان ✽

۱۴ ذیقعدة ۱۳۲۵ توسط انجمن مقدس ملی شیدالله آرکانه - قاطبة جوان مردان غیور آذربایجان (به ای اشم و امی) خروج مستبدین سفیانی نژاد برملتیان و تهاجم بیناموسان بطمع خام و انهدام اساس مشروطیت مہیج و مقنضی است که مات بیک جنبش غیورانه سعادت ابدی را در یابد - ما فداییان عموم اهالی بوشهر و بنادر با عزمی واسخ حاضر و ناظر مقام جان نثاری هستیم - و باظهار اتحاد و الحاق

صدای وطن بر سق خودمان صدای رعد آسای شما دایران
ایران پناه افتخار مینمایم - عموم اهالی بوشهر و بنادر -
تنگرگراف بوشهر به اهالی رشت و
(خراسان و اصفهان)

نوسط انجمن مقدس ملی - قاطبه اهالی غیور -
طنبیان و عصیان مستبدین بر مجلسیان تاب و توان از
کفهان روده - متفقاً مستعد - و چشم براه مقام فدا
کاریست از شما ملت خدایان استقامت - وکلای عظام
که رجال لله و حامیان نوامیس اسلامی اند مستظهر
سازید - عموم اهالی بوشهر و سایر بنادر -

تنگرگراف اهالی بوشهر بشیرازیان
نوسط انجمن محترم - ثابت حرکات مفسدانه
بعضی از اهالی شیراز مستبدین طهران را قوی دل و
بر مجلس مقدس ملی جیره نمود - و خروج سفیانی
آشکار - مانهدام اساس مشروطیت مصمم اند - هان
ای مسلمانان وقت وفاق و موقع فدا کاری است
بجلسبارا مستظهر سازید - عموم اهالی بوشهر و توابع
تنگرگراف حجاج اسلامی اصفهان بوشهر

۱۶ ذیحجه - ۱۳۲۵ نوسط انجمن ولایتی و ایالتی
و ولایات بمومون تجار و اعیان و اصناف و رعایای
ممالک محروسه ایران اعلام میشود - الیوم بملاحظه
حفظ نفوس و اموال و اعراض مسلمین و تقویت دین
مدین محافظت با مجلس مقدس شورای ملی شیدانه ارکانه
مغایه محاربه با اعلام دمان علیه السلام است ۱۵ ذیحجه -
داعی شیخ محمد تقی محبی - داعی شیخ نورالله - داعی
حاجی میرزا مهدی طابردانی - محمد تقی الحسینی مدرس
ابوالقاسم موسوی زنجانی - محمد حسن موسوی -
مهدی فشارکی - محمدباقر طباطبائی سید حسن مدرس
داعی ابراهیم موسوی - ابوالحسن طباطبائی - ابوطالب
الحسینی - شیخ الاسلام - صدرالعلماء - محمد علی کلباسی
از طهران به ولایات

(تاریخ ۱۸ شهر ذیحجه الحرام ۱۳۲۵)
انجمنهای ایالتی و ولایتی در این چند روز از
حسبات غیورانه و جانفشانیهای عموم اولاد ایران در
حفظ استحكام و استقلال مجلس شورای ملی و مدافعه
اساس مشروطیت و رفع مشکلات و مخاطراییکه برار
کان مقدسه این اساس عدل و آزادی متوجه شده بود
نهایت تسکر حاصل و امیدواری کاملند که این ملت
نجیب از هر نابت مستحق این عطیه خدا داد است
در محافظت این اساس که معنی استقلال و سه دت وطن
است هیچ کس ز بذل مال و جان مضربه نخواهد
داشت بمحمدالله و البته در سایه غیرت و جوانمردی امانه
وطن اختلافات مرتفع و شرایط و مسألات مجلس

شورای ملی کاملاً حاصل و به تجدید قسم و حکمیت
کلام لله مجید نزلزل قلوب را به نهایت اطمینان از حسن
نیت و فرط رأفت پادشاه مملکت مبدل نمود لهذا مجلس
شورای ملی از انجمنهای محترم و اهالی غیرتمند ایران
قویاً تقاضا دارد که هیجان و تعطیل امور و دواثر را
موقوف داشته نهایت امتنان و تشکر بیشتر از پیشتر به
بشرفت مقاصد مجلس شورای ملی مطمئن بوده مثل
سابق هر کس مشغول کار خود صرفه الحال و دعا گو
باشند - شورای ملی -

تنگرگراف طهران بولایات - ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۵
بمومون حکام ما احتشام ولایات با الساب زحمت
داده میشود بر حسب الامر و اراده بندگانی اعلی
حضرت اقدس ارواحنا فداء تعین و انتخاب وزراء
مسئول و کابینه وزارت خواهها از قرار است که تنگرگراف
میشود - جناب نظام الساعته وزیر مالیه رئیس الوزرا -
جناب حاجی آصف لدوله وزیر داخله - جناب
مشیرالدوله وزیر امور خارجه - شهزاده ظفر الساعله
وزیر جنگ - جناب مخبر الساعته وزیر عدلیه - جناب
صنیع لدوله وزیر علوم و معارف - جناب قائم مقام
وزیر تجارت - مسئولیت وزراء در مجلس مقدس
دارالشورای ملی شیده الله تعالی ارکانه معرفی و تصدیق
شده از امروز که مقدم است بمقتضای مسئولیت در
وزارت معینه خودشان مشغول امور دولتی هستند -
وانشاء الله تعالی وجهاً من الوجوه تعطیل در امور
نخواهد شد - احکام کل وزراء بالمناصبه در امور واجبه
به آن وزارت بر حسب امر جماعه مطاع مبارک اجری
خواهد بود - حکام با احتشام ولایات کل ممالک محروسه
اعمال و مهیات مملکت را بامانای هر یک از وزارخانه
ها که لازم است رجوع نموده حکم آنرا بخواهند و
بموقع اجری بگذارند - حسب نقل -

اعلامنامه سفرای روس و انگلیس
اطلاع میدهد که اهلی حضرت هاپون شاهنشاهی
خلدالله مملکت تمام مطالبات دارالشورای ملی را تاقی بقبول
فرموده اند و هیچ خبری مانند هجوم بر مجلس از
حایه تحت طاری است - علاوه بر آن اعلی حضرت
معظم تأمینات حسنه بسفارت انگلیس و روس داده اند
که خیالات خصومت آتیه بر ضد مشروطیت ندارند و
وعده فرموده اند که باتفاق دارالشورای ملی اقدام
نمایند - از این الرامی که اکنون اعلی حضرت بسفرت
انگلیس و روس داده اند و از مقاولاتی که سابقاً
دولتین بریتانیای عظمی و روس با یکدیگر کرده اند که
رعایت استقلال ایران نمایند ظامراً بهترین موجهات ممکنه
استدانت دوره جدید حاصل است -

جبل المتین کلکتہ

مدیکل کالج استریت نمبر ۴

Hablur Matin Office,
4, Medical College St.,
CALCUTTA.

وکلا ذمه دار ابوجات مشرفین اند

(بدل ابوتہ اخبار پیشگی گرفته میشود)

قیمت اشتراک

سالانه - شش ماهه

هند و برمه

۱۲ روپیہ - ۷ روپیہ

ایران و افغانستان

۲۰ قران - ۲۵ قران

عثمانی و مصر

۵ مجیدی - ۳ مجیدی

اروپا و چین

۳۰ فرانک - ۱۶ فرانک

روس و ترکستان

۱۰ منات - ۶ منات

نامه مقدسه

المتین

سنه ۱۳۱۱

کلیه امور اداره با

مدیرکل مؤیدالاسلام است

هر دوشنبه طبع

و سه شنبه توزیع میشود

هر دو شنبه

۸ ذیحجه الحرام ۱۳۲۵ هجری

مصادف با

۱۳ جنوری ۱۹۰۸ میلادی

(مراسلاتیک بدون امضای معروف اداره)

(باشد درج نخواهد شد)

ایران و همسایگان ثلاثه

در شماره قبل بنا بر تصور جنگ موهومی بین ایران و عثمانی شمه از مساعدات طرفین را نگاشتیم ، برای اینکه هموطنانیکه خلیل طاعت بقصه گوئی و قصه خوانی نموده ، نگارشات ما را هم قصه تصور نه نمایند و مأخذ آن را کشفیات پلنیکئی که حتی الوقوع است بدانند ، تلکرافات ذیل که در تأیید مقاله هفته گذشته ماست و بتازه کی رسیده ذیلا مینگاریم

تلکرافات مزبوره

(غره ذی حجه - ۶ جنوری)

بایعالی شرکت راه آهن (اتانولی) را حکم داده که سهام سرمایه خود را مضاعف نماید ، و برقطارهای آن بیفزاید که تردد بیشتر و دخلی آن اضافه شود ، تا راه آهن بغداد که به (حاج) اتصال یابد دولت عثمانی قادر باشد برتأیید آلمان در ایحال آن

ازین تلکراف بخوبی ظاهر میشود که دولت عثمانی تاچه اندازه مؤید خیالات پلنیکئی آلمان در تکمیل راه آهن بغداد میباشد ، و دولت آلمان چقدر در انجام این راهی اختیارات

ایضاً

(۲ ذی حجه - ۸ جنوری)

(مستر لودات فریزر) دبیر سابق (طمس) بمبئی که یکی از دانشمندان باحوال آسیا و از سیاسیبون معروف است (لایحه در (سنترول ایشیاٹک سوسائٹی) انجمن وسط آسیا (که از انجمن های پلنیکئی معروف لندن در مسائل راجعه با آسیا میباشد) قرائت نموده ، مبنی بر اینکه نفوذ و اقتدار انگلیس در خلیج فارس بیش

از پیش در مخاطره و خوف است ، و آنوقت نزدیک رسیده که اگر انگلیسها مثل سابق غفلت نمایند نفوذ و اقتدارشان در خلیج فارس معدوم گردد ، پس دولت انگلیس راست که تا حالا خط راه آهنی از دریا الی انتهای راه آهن بغداد بکشد ، و جداً دولت عثمانی را بضماید که دعوی خود را از (القطار) مرتفع داشته ، چون سابق به تصرف شیخ بدهد ، پس از قرائت این لایحه بین اعضاء این انجمن (که همه از سیاسیبون بزرگ و واقفین بحال آسیا میباشد) مباحثه بسیار شد لاره لامنگکن (که مستقی از تعریف و توصیف است) اظهار داشت که موث بحقیقت خود بر حسب اطلاعات خویش از معاهده دولتین روس و انگلیس در ماده ایران هیچ مسرور نیست ، چه در این معاهده ابدآ ذکرى از خلیج فارس و حقوق اختصاصیه دولت انگلیس نشده ، و حال آنکه محافظه هند بسته باختیارات و نفوذ دولت انگلیس در خلیج فارس می باشد

کنرئل یات (که یکی از اعضاء مطلع انجمن موصوف است) ضمن تقریر خود اظهار داشت ، که دولت انگلیس نباید اطمینان حاصل نماید فقط بکشیدن بکخط راه آهنی از دریا تا ملتقای راه آهن بغداد ، بلکه مناسبت عبور و مرور حاج شوارعی که از ایران متصل براه آهن بغداد خواهد شد لازم است در قبضه اختیار خود بگیرد

ایضاً

کسیبون سرحد بندی ایران و عثمانی در نزدیک ارومیه منعقد و شروع به تحقیق شده است

ایضا

دوات عثمانی هشت فوج از قشون ردیف برای سرحدات متزعه با ابرن فرستاده، و هشت فوج دیگر نیز از قشون ذخیره تدارک دیده می شود، باین قرار سی و چهار فوج تهیه قشون برای سرحدات متنازع فیه دیده شده است.

هرگاه بدقت ملاحظه مقاله هفته گذشته ما بشود، و با تکرافات مذکوره فوجی مطالب آلت را موازنه کنیم بلا تأمل تصدیق خواهیم کرد که این رشته سردراز دارد، و منازعات سرحدی عثمانی بیست، بلکه مناقشات پانیک دول بزرگ است که برای پی کم نمودن لباس عثمانی آن پوشانده شده، و آتشی تحت این مشت خاکستر محقر بنهان است که اگر شراره اش بلند شود ممکن عالم مسالمت را یکباره بسوزد.

یکی از سیاسیون را عقیده این است که در جنگ (بور) نزدیک بود لینه در بنه آلمان نسبت مانگیسان از پرده بیرون آمده آتشی در عوالم صالح و سام افروخته شود که تمام اروپا را یکدفعه بسوزاند، و جلو گیری ازین فتنه بزرگ را جز تحمل پانیک و نجاهالات طرفه انگلیسان که دل بر کمال دامن آنهاست نه نمود، چه آنوقت دوات آلمان خیلی قوی السیاسه بود، و اگر انگلیسان تحمل نمی نمودند بخسارات عظیمه مبتلا می شدند، ازین رو انگلیسها از خیالات پانیک غافل نبوده، در برهه نحماد ما فراسه کرده و در تاریکی در مسئله (مراکو) ضربتی بسیار شدید به آلمان زدند، و چون از جندی باین طرف آلمان ساعی بود که در مصر یا وسط آسیا شاید بتواند از انگلیسان قصه مس نماید در مصر که نتوانست و عثمانی را منع کرد، در وسط آسیا تا برود آلمان خبر دار شود حلیف او که دولت روس بود با خود همخیزال نموده، البته اگر انگلیس نتوانست از روس اطمینان کاملی حاصل کند در همین میدان کشتی آلمان را از فرق بر زمین خواهدزد، ولی انگلیس با این معاهده جدید هم کاملاً اعتماد بر روس ندارد، ورنه هیچ اعتنائی بشئون ایران نمی شد، و فوراً مواد معاهده در موقع اجری می آمد.

دولت روس با انگلیس و فرانس خیلی متباعدالمسلك است، و بر عکس با آلمان متحد الخیال، بظاهر دوام دوستی روس با فرانس بعضی استقراضات پی در پی بود که از او می نمود، فراسه با اینکه خیالات روس را بیکو میدانستند بنابر مصالح پانیک بردباری میکردند، تا وقتیکه کاملاً دست اتحاد با انگلیس داده، از خطرات تنهائی عوالم سیاست نجات یافتند، اگرچه ترك مودت ظاهری را با روس نه نموده، ولی چون از ادای قرض

بروس سرباز زده مسلم است و وسها را آن صفای عقیدت با فراسه باقی نمانده، انگلیسها در مسئله پول خیلی دقت دارند، و باسانی مثل فراسه پول بقرض نمیدهند، و مفت نمی بازند، و آن خیالاتیکه روسها را از دوستی انگلیسها برسر بوده و هست شاید برآورده نشود، در این صورت محض اتحاد و دوستی خشک و خالی انگلیس ترك اتحاد معنوی با آلمانرا نخواهدگفت، مگر اینکه پانیک انگلیس چنین اقتضا نماید که تا بک اندازه تأیید مالی بروس بدهد، درین صورت خیلی مشکل است پانیک آلمان در وسط آسیا پیش رفت نماید، بواسطه همین عدم اطمینان بروس است که انگلیسها بی میل نیستند که ایران بر بای خود بایستد، و بخودی خود بتواند استقلال خویش را حفظ نماید، و این میل و رغبت آنها محض دوستی ما یا نوع خواهی و اشاعه تمدن نیست، بلکه پانیک شان چنین اقتضا نموده، که ایران را در منازعات پانیک آینده آسیا با آلت و روس سپر خویش قرار دهند، مسلم است در صورتیکه ایران نتواند بر بای خود بایستد در غرهای آنها از دیگران عقب نخواهد افتاد.

ازین بیانات بخوبی ظاهر گردید که امروز دوز زور آزمائی دو پهلوان بر زور سیاست یعنی آلمان و انگلیس در وسط آسیاست، عثمانی را سنگ رویخ قرار داده، دولت روس هم درین زور خانه لنگ در میان می اندازد، و باطناً ازین کشتی مسرور است و میداند در هر صورت منافع او محفوظ خواهد ماند، و در متن واقع زد و خورد این دو پهلوان مورت هستکی آنها و دماغ چاقی او خواهد شد.

این مسئله را در همین جا گذارده باز میگردم بعنوان خودمان، ایران در هر صورت باچار بمداغه میباشد، عثمانی از یکطرف مانند گنجشک در بنجه عقابین آلمان دچار، و باشاره انامل او در فشار است، از طرف دیگر میتوان گفت بواسطه دی فطریه که دارد از طاقت و حیمه که در متناقشه با ایران او را نصیب خواهد شد بی اطلاع صرف است.

پانیک عثمانی چندینست چنین اقتضا نموده، که در مناقشات جزئیه رشته اتحاد سیاسی با دول را باندازه بکشد که منجر بکسیختن شود، و آنوقت هم یکدفعه سرتسلیم خم نماید و خویشتن را در جمیع دنیا خفیف سازد، چنانچه درین ده سال اخیر پیش از ده مثال تاریخی موجود گذارده.

از آنچه بیان شد بخوبی ظاهر گردید که پهلوانان سیاست بهر تدبیر باشد طارا بخود وا نخواهندگذارد، و این میدان کشتی را از ده سال باین طرف در مقامات عده

آواسته اند، حالا بنای این کشتی در زورخانه ماشده است ازین رو باید دانست جنگ ما با عثمانی حتمی الوقوع است، نهایت اینکه امروز بشود یا فردا، امسال یا دو سال بعد، وقوع آنرا حتمی باید دانست، چه عثمانی با اختیار خود نیست، و ما مجبور بدقايم، و پهلو انان سیاست هم دلشان بحال ما نسوخته از میان دو سنگ آرد میخواهند، چه قدر شایسته است ~~سکه~~ این قبیل فرصت را دانشمندان ایران برایگان ندهند، و از امروز قسمی که در حور مال اندیشی است فکر ایام جنگ را به نمایند، و این نکته را نیز باید از مد نظر دقت دور نداشت که این جنگ حتمی الوقوع محک ترقی و تنزل ایران است، بلکه رشته حیات و ممات اوست، یعنی اگر درین جنگ قانع شدیم صد درجه با شتاب تر از ژاپون جمیع مدارج ترقیات را طی خواهیم نمود. و همین فتح ما باطل البحر معاهده دولتی روس و انگلیس هم خواهد گردید، و اگر شکست خوردیم مسلم است که در طی منازل ترقی تنگ شده خیلی عقب خواهیم افتاد، آنوقت است که معاهده روس و انگلیس اثرات نامۀ خود را بهمخشد، این نکته را باز هم مکرر می نایم که ما هرگز در چنین انقلاب عظیم، و موقع نازک آرزوی جنگ با هیچ يك از همسایگان خود را نداریم، خاصه عثمانی که مدعی اسلام است، با این همه باز باواز باند میگویم که جنگ میان ما و عثمانی حتمی الوقوع است، ولو ما دست از جنگ برداریم، جنگ دست از ما بردار نیست، یعنی پلتيك همسایگان ما چنین اقتضا نموده است، از یکطرف عثمانی دب اکبر است، و ایدا خیر خود را نمیفهمد، و مال اندیشی در امور سیاسی ندارد، از طرف دیگر حرکت ما حرکت تدانی است و چاره جز دفاع نداریم، علی ای نحوکان ما باید از فکر دفاع کامل باز نایم و هنوز وقت داریم، ولی میرسد روزی که این فرصت هم برای ما باقی نباشد

حالا که میدان موهومی جنگ ایران و عثمانی را آراسته ایم خوب است يك نظر سرسری بمواد اندرونی و استعداد داخلی عثمانی هم به نایم

مسالك متفرقة عثمانی بعد از وضع بلغار و مصر (۱۹۱۰۰۴۶) مربع میل است، اگر بمن و کریت و مقدونیا که در شرف وضع از عثمانی است نیز از آن کم شود اینقدرها نسبت بایران زیاد نیست، و نفوس آن (۲۴۹۲۹۶۰۰) است، دخل عثمانی من جمیع الوجوه (۱۸۰۱۱۳۲۲) لیرا و خرج آن (۱۸۴۲۹۴۱۱) نغم آمده، قروض و جرده آن (۱۳۶۹۴۴۴۱) لیراست که سالانه چیزی کم از پنجم میلیون لیرا باید سود بدهد.

چون يك مرتبه دولت عثمانی اعلان داد که سود برخی از قروض خود را نمیتواند بدهد، در حکم ور شکسته بشمار آمده، اعتبار داخلی و خارجی برای او خیلی کم مانده است، گذشته بر این قرض ضمانت میخواهد و عثمانی تمام مواد دخلیه خود را قبل از وقت بگرو این قروض موجود نهاده، و امروز اگر مائل باستقراض جدیدی هم اشوا ضمانتی که مابۀ اعتبار او در بازار صرافان اروپا باشد نظر نمیرسد، حتی دخل طالبات اراضی او ضامن (۷۸۹۹۳۷۵۹) لیرا قرض است، قشون تحت السلاح عثمانی دویست و چهل هزار است، و قشون دفتری او که عبارت از ردیف و ذخیره و غیره من جمیع الوجوه باشد يك مایوت و دویست هزار که بر فرض محال دولت عثمانی را قوه مالمه نایم درجه ارتقاء میدهد که اگر نخواهد تمام قشونیکه در دفتر دارد تحت سلاح بیاورد، از آنچه در دفاتر يك اثنتی بیش جمع نتواند شد، چنانکه عراق حرب دارای متجاوز از یکصد و چهل هزار قشون ردیف در دفتر است، و هیچگاه عثمانی تا کمال سعی از آن نقطه بالغ بر سی هزار و چهل هزار قشون نتوانسته تحت السلاح بیاورد، همین قسم سایر بلاد عثمانی میباشد که قشون دفتری او را نایم باید حساب نمود

این نکته نیز مخفی نماند که قشون عثمانی تمام دل سرد و ناراض از خدمت دولت اند، هرکس در خلك عثمانی بوده دیده است که وقت کشیدن قرعه برای گرفتن عسکر چه قیامت برپا می شود، ظاهراست که چنین قشون در مقابل خصم تاچه اندازه استوار مانده باینداری تواند نمود، و به همین سبب است که از ده سال باین طرف یکصد و بیست هزار قشون عثمانی در برابر امام طایفه زیدیه بمن تیار شده، و حال آنکه ده هزار قشون برای مطیع ساختن آن کافی بوده و هست.

چون دخل عثمانی کفاف جمع نمودن قشون ردیف نمیدهد و قرض برای او میسر نیست و قشون موجوده را هم خیلی نمیتواند از سرحدات خود جدا نماید در هر مورد که چند فوج ردیف را زیر سلاح آورده و بجائی فرستاده صدای الجوع لجر عشان بظنک رفته، حتی همین قشون تحت السلاح او هم فریادشان از گرسنگی بظنک میرسد، و دو سال و سه سال بوی مواجب نمی بینند، علاوه حیث و میل و تقاب و رشوه بین افسران عثمانی باندازه رایج است که عدایش در هیچ نقطه دیده نمی شود، این شمه است از حالات حقیقی قشون عثمانی، ولی از بس پلتيك از اروپاییها خورده، در پلتيك زدن جاگویا

شده، خصوصاً اگر دانیان ایران تأییدات پلنیکي و جماعت اصلاح خواهان عثمانی بدهند،

لازم به تشریح نیست که آنوقت میدان میدان اهالی اروپاست که آنچه سالها مدنظر داشته بحری دارند، آنوقت حمایت آلمان هیچ فائده عثمانی نه بخشد چنانچه در مسئله کریک و بخشید دوستی اروپاییان خاصه آلمان مار خاطر است، نه یار شاطر چنانچه در قوی سراسر را بخاک سیاه نشاند.

گذشته بر این ظاهر است در هیچ نقطه خاک عثمانی امنیت نیست، امراب و اکراد و ایلات بلکه تمام رعایا از حکومت عثمانی متنفر اند منازعه ~~که~~ امروزه بین حکومت (دیاریکر) و اکراد متمرده آنجاست این نکته را بخوبی آشکار میدارد، از همه بالاتر ظلم و ستم و تعدی و بی قانونی اعمال عثمانی در هر نقطه تمام ملت را از دولت مشمشر ساخته، همه در فشار استبداد گرفتار اند، هرگاه دولت عثمانی با ایران از در جنگ در آید همان انقلابات روسیه بعینه در مملکت عثمانی پیش خواهد آمد، خصوصاً اگر قدری سیاسيون اقدامات پلنیکي هم برای اداختن انقلاب در خاک عثمانی به نمایند، مثلاً بصد هزار تومان تقسیم میان شیوخ صرب و اندک اطمینان مآنها تمام خاک عراق صرب را میتوان شعله آتش نمود، از مذاکره عراق صرب صرف نظر میکنیم چه قدری مواد پلنیکي برای ایران در آن سرزمین جمع است که بقوه پلنیک بدون لشکرکشی میتواند آنجا را تسخیر نماید مسلم است که جنگ عثمانی با ایران چندین سال طول خواهد کشید، و هفتصد میل امتداد خواهد داشت، و در جمیع نقاط سرحدیه باندک تأییدات رسمیه بقوه ایلاتی ما بر عثمانی هماره غلبه داشته و همیشه نیز خواهیم داشت، در سرحد ارومیه هم که عثمانی توانست اندکی پیش بیاید بواسطه مخالفت سرحد داران خودمان و عدم جلوگیری دولت و نه بقوت عسکری عثمانی، همین قدر باید دانست که امروز جنگ با ایران جنگ با تمام ملت ایرانیه است، ملت ایران از روی حزم و یقین هر قسم باشد خصم را از خود دفع خواهد داد، چه سلطنت ایران سلطنت ملی است، و ملت هرگز از دفاع خود خسته نمی شود، و بواسطه از کسی ~~نه~~ میخواهد، تمام ملت برای صرف این راه حاضر خواهد بود، بر عکس عثمانی که قشون او همه متنفر قدرت بر استقراض داخل و خارج هم ندارد نورد الله اگر این جنگ اساس مذهبی هم به باشد ~~که~~ يك دفعه انقلاب عظیم در تمام نقاط عثمانی پیدا خواهد شد

اوستاد شده، مثلاً در جواب جلوگیری ایرانیان از عتار متمرده در ساوجبلاغ، و واقعات غیر منظره در پشتکوه، و منازعات ایل سکوند با بی لام که فعلاً ما از بیان آنها صرف نظر می نمائیم عرض مرعوب ساختن ما تلگرافاتی از اسلامبول همه روزه اشاعت میدهند، يك روز حکم می شود مجمع ردیف و برتو بانسارا به شداد میفرستند، روز دیگر ظاهر میدارند ~~که~~ و چهار فوج در سرحدات موجود نموده ایم، بلی این سی و چهار فوج در صورت صدق هم عبارت است از هفت ایلات سرحدی که همه شان در دفتر ردیف عثمانی موجود اند، و این قسم قشون ایلاتی اگر حساب شود بالغ بر دوست هزار مأمور در سرحدات عثمانی موجود داریم، و چند فوجی هم که عثمانی ها غیر از آن ایلات فرستاده عنقریب است که از گرسنگی یا ملتی مایران شوند، و یافزار بداخله خود نمایند

مقصود این است که تمام این تلگرافات پلنیکي است که عثمانی میخواهد بخرج ایران بدهد، و دل آنها را خالی نموده مرعوب خویش سازد، و در مرعوبیت آنها شاید کاری بر مراد خویش نتواند نمود

اما معاملات اندرون عثمانی، اگر دولت مشارالها با ایران یا دولت دیگر امروز بجنگ در آید اول انقلابی که او را پیش آید در ارمنستان است، چه دو میلیون نفوس آرامنه که در خاک عثمانی موجود اند امروزه پشت و پناه خود را دولت ایران تصور می نمایند، و بیک اشاره پلنیکي و اطمینان قوی که بانها داده شود انقلابی در ارمنستان نمودار میگردد که بکندمه دست و پای عثمانی گم شود، از طرف دیگر بافار و صرب و جوانان و اهالی مقدونیه همینکه عثمانی را گرم مجادله با غیر دیدند حرکات سیاسی پیش از پیش از آنها دیده خواهد شد، و اقل اقدامات شان خارج شدن مقدونیه است کاملاً از قبضه عثمانی، از طرف دیگر جوانان اصلاح خواه ترکی که از بعد قتل (مدحت پاشا) بی مرحوم پیدا شده و در راه اصلاح وطن هزارها جابجایی نموده منتظر وقت اند، در مصر و اروپا علانیه برخلاف سلطنت سخن میرانند، و جرارد اشاعه میدهند و بنسبیت مشروطیت سلطنت با آواز بلند فقط ایران را سلطنت اسلامی میگویند، و این طبقه جوانان غیور دلیر حتی در همارت سلطان موجود و مستوراند، و وقت می جویند در صورت جنگ عثمانی با ایران آنها را موقع خوبی بدست آمده، انقلابی عظیم که انتهایش غیر معلوم است در آن مملکت نمودار خواهد

احکام عالیة حجج اسلامیه اصنافان
(یا ولی الله ادراکنا)

خدمت هموم برادران دینی و اخلاء روحانی اصحاب الله تعالی امر هم زحمت افزا میشود - چون اصحاب حل و عقد و عقلاء کاملین خصوصاً علماء اعلام و حصون اسلام مدافعه طلالهم ، برپاشان مسلمین و خرابی مملکت را مشاهده نموده اند خیالات خارجه را مطلع شده اند جبهه اصلاح مفاسد و دفع مضار خارجه و اجانب و قوت اسلام و مسلمین و خیرخواهی مسلمانان بر حسب توسل و بقاء بناحیه مقدسه حضرت صاحب العصر والزمان عجل الله تعالی ظموره - تأسیس مجلس شورا ملی و انجمن های سایر ممالک محروسه و میزان مشروطیت را برقرار فرموده اند ، و آثار ترقیات اهالی ایران يوماً فیوماً ظاهر میشود

لذا برکافه مسلمین حفظ مراتب و شئونات این مراتب جبهه حفظ مراسم اسلامیه لازم است و داعیان و سایر علماء اعلام کمال سعی و اهتمام را جاناً و مالاً بدأ لساناً در تکمیل این مراتب داشته و دارند ، حالا جبهه این تکمیلات اهتمام در چند مطالب لازم است که اقدامات مجدانه بشود

اول تکمیل اتحاد و مقاطعات اخوت ما بین مسلمین که در این موقع ابواب خدیبه و مکر خارجه مفتوح شده باید تمام مسلمین اتفاق و اخوت و موافقت حقیقه داشته باشند که خارجه شوانند القاء ففاق نمایند و در منابر و مجالس تاکید در مراتب اتحاد و اخوت نموده باشند و از ذکر سوء و غیبت و تهمت بر مسلمانان اجتناب نمایند ، که اتحاد کلمه اسلامیه مبدل باختلاف نگه نشود ، و هر کس را بحسن بیان با خود همراه کنند ، و ندانند که نفاق و اختلاف موجب ضرر بر مسلمین و تسلط اجاب است ، و این اتفاق راجع بشکر نعمت است که (لئن شکرتم لازیدنکم) و باید سعی در اصلاح اخوان و دفع شعب اختلاف نموده باشند ، که (انما المؤمنون اخوه فاصابحوا بین انفسکم) و مجدانه در تقویت موازین اسلامیه جاناً و مالاً و حالاً سعی و کوشش نمایند (لیکون الدین کلمه لله) مساعی جبهه خود را در نصرت اسلام و حمایت مسلمین معمول دارند که (ان تصروا لله بنصرکم ناآنکه بفاد آیه کریمه) و کان

حقاً عیناً نصر المؤمنین) مستفیض شوید

امر دوم آنکه در احادیث و تواریخ اسلام تشیع و تدبیر و فکر نمایند که از اول اسلام آن مسلمانان که مقام اخوت و اتحاد باهم داشتند چگونه در حمایت اسلام کوشیدند و مساعی جبهه خود را جاناً مالاً در راه حق مصروف داشتند که آن فتوحات عظیمه و برکات کثیره بر آنها مترتب شد ، و آثار عظیمه جسیمه آن اهتمامات تا بحال بلکه تا آخر دنیا باقی و برقرار است ربوماً فیوماً مراتب نوریه و ظهورات اسلامیه افزوده میشود و کافه اهل ایمان انتظار کمال آن نور را دارند که (واقه تم نوره ولو کره المشرکون) .

سوم اینکه هر مطلبی که در ممالک محروسه انجام گرفته از تربیبات عامیه و اطلاعات برجهات و اطراف بوده و تشدید مراتب اسلامیه و ضعف خارجه و دفاع و سایر مقاصد عالیه منوط حصول علم جنگ است که مقدمه هر کس بر حسب امکانات و قدرت سعی در تعلم و تعلیم این علم نموده باشند که در وقت لزوم در حمایت اسلام و سد نفور مسلمین حاضر و ساعی و جامد باشند (و یجاهدون فی سبیل الله باموالهم و انفسهم) و تأسی نمایند بمسلمانانی که از ابتداء اسلام بران عامیه جد و جهد در نصرت اسلام نمودند و نصرت کامله الهیه شامل احوال ایشان شد که (لقد نصرکم الله فی موطن کثیره) و بر شدائد صبر نمودند که (و ان یکم منکم مائة صابرة یغلبوا ماتین چهارم - آنکه چون خارجه چند سال است بتربیب معاملات این رابطه را ببلاد محروسه مسلمین پیدا نموده اند و البسه و امتعه خود را رواج دادند حالا راجح و صلاح آنست که مسلمانان بقدر امکان سعی در ترویج و معاملات در ملیوسات اسلامیه و امتعه ایرانیه نموده باشند ، و مها امکن حاجت مسلمین بملیوسات اموال خارجه کم شود ، و این مطلب تدریجی الحصول است ، باید هر کس بر حسب وسع و طاقت خودش در این تربیبات حسنه جد و جهد نمایند

پنجم - بر اهالی ممالک محروسه لازم است نوعی سلوک و رفتار نمایند که راهی دست خارجه نیفتد و سعی کامل در امنیت بلاد و خیرخواهی یکدیگر نموده باشند که مملکت از مفاسد این و از خطرات آسوده باشد

ششم - در این زمان متداول شده بعضی از صاحبان اغراض فاسده که بایکدیگر عداوت دارند بسا میشود محض کذب و افتراء نسبت استبداد و انکار مجلس شورای ملی یا انکار انجمنهای سایر بلاد را بدیگری میدهند، و باعث هتک آبروی مسلمان میشوند یا آنکه مسلمان را که نصیریه نداشته بمحض غرض شخصی مهم میبایند بر حسب تحقیقات لازمه مجازات شود که (جزء سیئه سیئه مثلها و من اعتدیه علیکم فاعتدوا بمنزل ما اعتدا علیکم) که آبروی هر مسلمان بر حسب میزان اسلامیت محفوظ باشند و مسلمانان خیرخواه بیکدیگر باشند و در نصرت و موافقت یا یکدیگر که راجع بقوت و شوکت اسلام و اسلامیان میشود جد و جهد و سعی کامل داشته باشند

هفتم - انجمن های مرکزی و سایر انجمن های ممالک محروسه در هر مطلبی با امانت مجلس شورای ملی شیداقت ارکانه موافقت و استیدانت و کسب تکلف نمایند و انجمن ها متعدده که در هر بلدی منعقد میشود مطالب حادثه را رجوع بانجمن محلی و مشورت و موافقت نماید که اختلافی واقع نشود که همه در کمال نظم و انتظام باشد

هشتم - حالا هم امور سعی در سد نفور مسلمین و حفظ و حراست سرحدات است - که اسباب حفظ موازین اسلامیه و مسلمانان است - انشاالله تعالی به تأیید صاحب شریعت مقدسه و در پناه حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه محفوظ، بوماً فیوماً بر استحكام آفت افزوده میشود، بحمدالله کافه علماء اعلام و عموم اعیان و سایر مسلمین کمال تشکر را از شنوات مجلس شورا ملی و انجمن های محلی سایر بلاد دارند، و این معنی را فوز عظیم میدانند و هر یک بر حسب استعداد در حمایت و حفظ شئون مجلس سعی و جاهد هستند و همه اینها از برکات امام زمان عجل الله تعالی ظهوره میباشد خادم المذهب الجعفریه محمد تقی النجفی عفا الله عن جرائمه - داعی حاجی شیخ نورالله

واقعه دهشت انگیز بندر عباس

در یازدهم رمضان عبدالنفور مینمی شکایت مینماید به مدیر گمرکات عباسی، که از یکمدل قاشیک باکشتی

میل انگلیسی وارد کرده دوازده طاقه حریر سرقت شده است، و مدیر از حاملش جداً مطالبه نموده و حاملش در صدد تحقیق بر آمده و کشف مینماید، سارقین چار نفر ناخدا و جاشوی حاج عبدالرسولاند که نازل کنندة محمولات میل است، و ریاست آنها را به آقا ابراهیم کله داری سپرده است، و سه نفر از آنها که حاضر بودند استنطاق و سیاست و تنبیه قانونی شدند در محضر حکومت، و بکنفر دیگر که حقیقتاً سارق بوده فراری و متواری شده در این اوان به گمان اینکه وجدان عدالت و انصاف سیات اعمالش را فراموش کرده از حجاب احتفا بیرون آمد و مدیر گمرکات استحضار پیدا کرده و حکومت را مستحضر نموده سیاست و مطالبه مال مسروقه آن را خواست، حکومت، فراشباشی و دو نفر اجزاء خود را مأمور گرفتاری سارق مینمایند، مأمورین هم در هیجدهم ذیقعدہ بوظیفه خود اقدام کرده سارق را دستگیر مینمایند، دستیاران سارق اجماع نموده بالتماس شاید سارق را نجات دهند، در این اثنا وکیل جهازات میل را مسروق کرده که بکنفر سارق معین الحاصل که جاشوی می ما و رعیت ایران است دستگیر کرده اند و برای استنطاق و سیاست در محضر عدالت و انصاف میبرند، فوراً وکیل میل از خانه خود خارج شده و وارد آن هیئت میشود و طلب نجات سارق را کرد کاشندگان حکومت جواب دادند که ما مأموریم سارق را ببریم شما مایل و ساطت هستید به خود حکومت رجوع کنید، بعد از این جواب بناگاه دستیاران سارق که جاشویان حاج عبدالرسول بودند کردند آنچه کردند، و در افواه شایع است که باسر وکیل میل اینگونه جسارت شده، همین قدر درین غائله معلوم افتاد عباسعلی خاں فراشباشی بضرع دکنگ و کتک فرار کرده، نایب حاج آقا از چند جا مجروح شده و مشرف به موت است، قنک حسن قنکچی میانه مفقود شده و سارق جلیل القدر بانهایت استقلال نجات یافت و به مرکز سرقت خود تشریف برد

(گر این تیر از ترکش رستی است)

(نه بر مرده بر زنده باید گریست)

کدام حقوق کدام وظیفه انسانیت اجازه میدهد

اولاً اینگونه حمایت سارق نبایند، ثانیاً یکنفر خارجه آنها وکیل کبفی اینگونه خارج از همه وظایف حرکت کند، ثالثاً اینگونه سلب اقتدار از حکومت محلیه که چشم امنیت ما است نبایند.

آیا بعد از اینواقعه هایلر دیگر اقتدار برای حکومت باقی خواهد ماند که امنیت و سرحدات ما را محافظت کند؟ نه. کدام فصلی از فصول معاهدات مقدسه اجازه میدهد که یکنفر... اینگونه حمایت از یکنفر جاشوی آنها تبعه ابراف آنها دزد نباید، یا بعبارة اخری خارجه مداخله در امور داخله کند؟ آیا اینحرکت به شرف استقلال ایران برنخواهد خورد؟ چرا. آیا اینحرکت بناموس اسلام لطمه وارد نه خواهد آورد؟ چرا. آیا بعد اینگونه حرکات خارجه دیگر مادر عباسی استقلال داریم؟ نه. نه. نه. نباید درصدد چاره افتاد. چرا - نباید استبداد را استقلال کرد. چرا. نباید بکار گذار جوان عباسی امین الوزاره بنام برد. چرا. نباید از اقدامات ایشان نتیجه برد. چرا. اما تا به حال هیچ نتیجه برده ایم؟ نه. از هرکه وجدان دارد استدما دارم. بنظر دقت ملاحظه فرماید. آیا این حرکات قبیح ذات ایران و ذلت ما ابرانیها نیست؟ آیا علاج این درد بر افراد ما واجب نیست؟ امروز که این خانه یعنی ایران از آن ما است این گونه حرکات کنند، پس وای بر احوال ما از روزیکه قشۀ جبل المتین و تقسیم ما صورت خارج پیدا کند.

در ۲۱ ذیقعدۀ که انجمن جاوید عباسی بفداء معمول انعقاد یافت یکنفر از اعضا لایحه لف را قرائت کرده و اعضا حاضر شدند برای استبداد شرف مات و دولت، تا به چه کنند عرض میشود.

لایحه که در انجمن جاوید عباسی قرائت شده معنی و مقصد مشروطیت در همه دنیا يك كلمه است، و آن كلمه مقدسه در شریعت مطهره ما بقرآن و در سایر ممالک دنیا بقانون تعبیر میشود، شریعت ما و قانون همه دنیا امر میفرماید باید استیفاء حقوق افراد بدون استثنا بشود - هرگاه و ملاحظه و استثنا و خواهش در ایفاء حقوق خود کنیم حقوق خود را مهمل کرده و انبایکه حقوق مهمله دارد در زمره حیوانات محسوب میشود، حال برای

اینکه ما در زمره حیوانات در نیایم باید بدون استثناء و ملاحظه و خواهش مطالبه و محافظت حقوق خود کنیم حالا علاوه بر سایر حقوق يك عمده را گم کرده ایم و آن شرف و استقلال حکومت محلیه ما است، که در چند شب قبل گم کرده ایم، بعبارة اخری شرف و استقلال دولت و ملت خود گم کرده ایم، آیا در مقام حفظ انسانیت خود بر آمده ایم؟ آیا استرداد آن استقلال و شرف را خواسته ایم؟ آیا مطالبه آن حق حقیق خود که استعطاق متهمین بقانون و مجازات و مرتکبین است کرده ایم؟ آیا برای سؤال هموم ملت ایران جواب شافی حاضر نموده ایم؟ آیا در های خجالت را بر روی شاهد وجدان و انصاف بسته ایم؟ آیا آیا بسیار، لیکن نمودیم نمودیم ابدک و کم است، خداوند ایران برستی ما را زیا فرماید.

اعلان لازم

(از طرف انجمن وطن خواهان ایرانی ...)
(از مسوره بمبئی)

بر مسافرین ایرانی از بنادر ایران یا ممالک دیگر هندوستان اطلاع میدهم که سنوات بسیار است قانون دولت انگلیس بر منع تریاک خارجه بهند جاری شده و تا یکنه خود هم ممنوع است همینکه جهاز وارد بمبئی یا بنادر دیگر هند می شود اعضایی کرگ در تمام اسباب و لباس و بدو مسافر از زن و مرد رسیدگی می کنند اگر ذره تریاک در اسباب سفر یا جیب و بغل و بدن مسافر پیدا شود او را با کمال ذلت در محکمه عدالت می برند و محکوم بدادن جرمانه می شود و اگر ندهد چندین ماه در حبس سنگ خواهد شکست و بعد با حال پریشان بیرون آمده باعث سرشکستی ایرانیان این سامان می شود غالباً بگدائی می افتد، در کتر جهازی اتفاق می افتد که يك، یا بیشتر ایرانی بواسطه قلیل یا کثیر تریاک بحبس نروند یا چند صد روپیه جزای آوردن تریاک میدهند. اگر بعضی بخمال منفعت و یا استعمال خودشان دیده و دانسته می آورند بسیار هم بی خبر از قانون معتبر بی خبر از قانون قدری تریاک بیرون آمده مبلغ جان گذاری بهای خریدن آبرو میرود و يك ذلت وقتن تا محکمه عدالت و ایستادن مقابل قاضی را

ایضاً

یومیة جبل المتین با مسلك و مشرب پانزده ساله خود در طهران اشاعت می شود، هرکس در هندوستان طالب باشد در کلکته بآدارة جبل المتین - و در ایران و سایر ممالک خارجه به (طهران - خیابان لاله زار - آدارة یومیة جبل المتین رجوع نماید - قیمت سالانه در ایران سوای طهران چهل و پنج قران و در ممالک خارجه عموماً سی فرانک است

(میکادو نامه)

میکادو نامه منظومه است در جنگ روس و ژاپون که بوضع شاهنامه نگاشته شده، و دارای ۵۸ عکس های حقیقی میدان جنگ میباشد با کمال امتیاز بطبع رسیده هرکس خواستگار باشد بآدارة جبل المتین کلکته رجوع نماید قیمت در هندوستان سه روپیه ، ایران يك تومان - اجرت پست به ذمه خریدار است

اعلان

جلد دوم ابراهیم یک که افراد ملت را بهترین تازیانه غیرت در حب وطن است با کاغذی بسیار اعلی و طبعی خیلی خوب در سیصد و بیست و پنج صفحه بطبع اولیه جلد اول کتاب موصوف براسیة فروش در اداره موجود است ، این کتاب گویا لازم به صرف نداشته باشد ، همین قدر کافی است که بگویم این جلد از جلد اول نافع تر و دلچسب تر است ، هرکس جلد اول او را ملاحظه نموده از مذاق مؤلف و سیاق کلام و خیالات عالیة آن بخوبی واقف است ، که در زبان فارسی کتابی باین سبک سیاق نوشته نشده ، قیمت چهار روپیه ، اجرت پست بر ذمه خریدار است

اعلان مخصوص

(حاجی بابا) شوشتی در منزل بنده شهر مظفر پور (بنکاله) بتاريخ ۲۹ شوال سنه ۱۳۲۵ بر حمت ازیدی پیوسته و مخلفاتی از او باقی مانده است - در هر جا از وارثان و حقدارانش باشند اظهار وراثت نزد بنده نمایند - ولی باید دارای سند وراثت از حکومت ایران باشند و نیز بموجب قانون هفتم بابت سنه ۱۵۵۹ عیسوی حکومت هند ، سند وراثت در دست داشته باشند - (امضا) سید احمد حسین - بی - ال - وکیل عدالت مظفر پور

جبرانی نیست - محض اینکه برده مهاجرین و مسافرین از وطن در نظر ساکنین وطن ، پاره نشود آسما - اشخاصیکه در این چندسال گرفتار جزایه و رود عمدی یا جهلی تریاک شده اند درج نمی کنیم -

مقصود از این اعلان این است که خبر خواهان قوم و مدیران جراید ایران مردم را بیدار و نصیحت کنند که ابدأ ذره تریاک در ورود بپند همراه نداشته باشند که نمیتواند بگریزاند حق در هر جای اسباب یا بدن مخفی کنند اگرچه در میان روغن و ظرف آب تجربات اعضایی گمرک کشف خواهد نمود و دو چار قانون بلا استثنای انگلیس خواهند شد ای صاحبان عقول نورانی صکه از محبت شخصیه قدری ترقی کرده محبت قوم پیدا کرده ابد اوراق این اعلان را بر دیوار ها - بچسباند تا همه کس مطلع شود و هرکس مطلع شد تمام آشنایان خود براسیة خدا بگوید تا این امر مشهور شود و این ضرر و ذلت از قوم محیب ایران رفع گردد - برای و افوریان و متعادلین به تریاک در هند - تریاک بسیار است و قتمیش هم جزئی بیشتر از تریاک ایران است - اگر حاضر بودید و میدیدید صکه چگونه زندهای گمرک زمان ایرانی را برهنه کرده و در اعضای زنها نجسس از تریاک می کنند دل شا مثل ما خون می شد -

(ایمن وطن خواهان ایرانی بمبئی)

اعلان

تاریخ سر جان ملکم مصور که نقشه ایران را هم داراست بطبع اعلی ، کاغذ و خط خوب ، در نمبر ۱۶ و کتوریا رود - کریس لین ، مازگام ، بمبئی - نزد آقا میرزا محمود صاحب تاجر کاشانی ، و در آدارة جبل المتین کلکته بقیمت دوازده روپیه بفروش میرسد ، اجرت پست بر ذمه خریدار است بهر يك از این دو مرکز میتوانند رجوع نمایند ، نقشه ایران نیز علیحده بقیمت دو روپیه بفروش میرسد

اخبارات خارجه

کشتی غواص دولت فرانسه (دینوس) بسبب شکستن لوله های کیداس در (شركوب) ترکیده ، اتلاف نفوس نشده است

(جنرال درود) سرکرده فوج فرانسه در مراکو افسر فوج (کیجن آف اوتر) مقرر شده است

از (درین) خبر رسیده که باغیان سنه ۱۹۰۶ که گرفتار شده رهائی یافته اند

رئیس جمهوری فرانسه دیوک و دجز آف کنات را با امتیازات نظامی استقبال نمود

از تانکراف (اویانکن) واقع در (نیویارک) چنان ظاهر می شود که (مستر گرهاردی) از کالسک، لفتهاده پلویش شکسته است

در آوار عمارتی (مستر کویت) یکی از وزراء فرانسه هلاک شد

بتازگی باز یکی از بانک های امریکا ورشکسته و (کافی برقی جکاگو و مراکو) که سرمایه آن (۳۰) میلیون (دولر) بود نیز بند شده است

از پترزبرگ خبر رسیده که (۱۶۸) نفر اعضای دولتی اول روس را بدین جرم سه ماه قید فرستاده اند ، که اغوای رهائی را نموده که از دادن مالیات و دخول به اداره لشکری سرپیچی نمایند

(طمس) مبنگارد که اخبارات ژاپنی در منتشر ساختن نطق (کونت اوپاما) به غلط مقصر شده اند

جهاز حمل (تیوی) در پنج میلی کاسابانکا برقطه کوهی مصادف شده و بر خشکی نشسته ، جها (ویشی) از الجیریا برای خلاصی وی روانه شده است

خبری از (رحمد ورجینیا) امریکا رسیده که بانگ (سی بود ایتزلاتینی) که سرمایه او ۷۰ میلیون (دولر) بوده ورشکست شده

افواه است که اخبار (پرنکس کاینا) درست بدست نمی آید ، و مبالغه در او دیده می شود ، هر صورت وضع حاله آنجا اینقدرها خطرناک نیست

جهاز حمل (تیوی) که بکوه مصادف شده بود بکلی خراب شده ، قابل تعمیر نیست لذا خلاصیان او را از جهاز فرود آورده اند

خرانخانه (کنیدا) افتتاح و (مستر ارلگری) او این سکه ۵۰ (سنتی) را زده است

(سرفرانسیس لاسپایس) که سفیر انگلیس در برلین بود مستعفی شده ، که ایام خدمتش نیزه پایانی رسیده بود

از تقرر (جنرال دامودر) چنان استنباط می شود که دولت فرانسه را اراده کارروائی در (کاسا بلنکا) مانند سرحدات الجیریا و مراکو میباشد ، که (جنرال لیپانسی) عمده

مجلس شورای فرانسه میزان مصارف سالانه را بعد از ملاحظه منظور نموده ، و ۵۱ میلیون فرانک برای ازدیاد قوای بحری اجازه قرض داده شده

قرب (۱۰۰۰۰۰) نفوس در نیویارک بیکار شده و تمام طغرات خانه ها عملی گردیده جای قیام برای کسی نمانده است

از جوهانسبرگ خبر رسیده که هندوستانیهای ترانسوال قانوناً چاره جوش میکنند و ساسی اند عرضداشتی تقدیم نمایند ، ۸ نفر که محکوم باخراج بلد شده بودند تا ۷ جنوری مهلت داده شده اند

از جوهانسبرگ خبر رسیده که (کمپانی سنکه) یکی از رکلا ، و بعض دیگر هندوستانی ها ، بسبب درج نمودن نام خود را قانوناً در دفتر حکومتی ترانسوال گرفتار و بعد از اقرار رهائی یافته مرافقه شان فرود پیش لحراهد شد ، در اکثر بلاد ترانسوال اینگونه گرفتاریها برای اهالی هند پیش آمده است

در کار خانه جهاز سازی (کلید) بسبب نبودن فرمایش مزدوران را رخصت میدهند حق بعضی از افسران و قاضیها نیز از کار طمع کرده اند

مجلس شورای فرانسه بودجه بحری خود را با از دیاد مصارف در قوای بحری امضا نموده است

اخبار (پاپیر) می نویسند که اعلیحضرت امیرکابل در بهار آینده مجدداً اراده مسافرت هند دارد ، و اگر او را دعوت بانگلستان نمایند حازم آسوپ خواهد شد

مستر (فت) وزیر خارجه امریکا در نطق خود در (پوسنین) اظهار داشته که تا چند وقت دیگر اهالی فلپائن قابل سلطنت و خود مختاری نخواهند شد ، ترویج زبان انگلیسی بدین سبب در آنجا لازم است

که زبان معاشرتی اهل آسیاست . و نیز زبان تجارتی دنیا میباشد و ضمناً بیان نموده که گمرک شکر و تنباکو خوب است برداشته شود

§ بین حکومت نئال و ترانسوال مراسله جاری و چنان نذارک شده است که حکومت نئال اجازه عبور تا ساحل را به هندوستانهای مقیم ترسوال بدهد

§ مخبر روتر از (جو هانسبرگ) خبر میدهد که مجدداً تاکنون از جینی و هندوستانهای گرفتار نشده چه (ستر اسمونه) بر مواد قانونی درین موضوع غور مینماید § اخبار (مارنگ بست) از واشنگتن خبر میدهد که قورخانه زیادی ز باروط و فتنک و کشتی های موشک در فلپسین فرستاده شده ، و تا ورود دسته حمایات آمریک هم مهیا و آماده خواهد شد ، شاید قورخانه با اداره که فرستاده شده کفاف پنج سال آجا را بدهد

§ (جنرال لیدانی) خبر میدهد که با انتظام کامل و تدبیر درست راههای حدود الحیریا را به قبضه خود آورده ، هرچنانچه فرمانبرداری نموده و جرمانه معینه را ادا مینماید

§ وقایع نگار (طمس) می نویسد که بحجه سرکوبی دزدان که (ستر فرید) را در راه لخت نموده بنا بخواهش (سرنیکولس) سفیر انگلیس اوکونر دولت های موجی سرکوبی اصرار کسبل داشته است

§ اخبار نگاران افریقای جنوبی حکومت خویشرا ازین گونه احکام جبره ملامت میکنند ، و صلاح بر این میدانند که بصبر و استقلال کار را باید پیش برد

§ اخبار (ترنسوال لیدر) را عقیده این است که علاوه بر اخراج بلد جریه نیز باید از مجرمین گرفته شود § (لاره کرزن) از جانب اهالی آژلند بجای (لارد

کلمبیک) در مجلس ایوان انگلستان منتخب گردید ، لارد موصوف از شرکت مجلس ملی بسبب تکالیفیکه در هندوستان دیده انکار داشت ، و از وزیر اعظم دولت شکایت نموده چون فرمانروایان سابق هندوستان او را به مجلس ایوان جای نداد

§ حکومت نئال هندوستانهای ترانسوال را از عبور به خاک خود اجازت داد و اظهار داشته که تاکنون رسماً مراسله خود را این باب نویسنده و اقدامی هم نشده است

§ (مستریس) رئیس مجلس شورای ملی انگلستان ظاهر داشته که هندوستانهای ترانسوال بدون استحقاق از احکام حکومت محلیه سرکشی می نمایند ، چه طرفداران آنها بسیار قلیل و آنچه هم هستند صدا بصدای یکدیگر نمی دهند

مکتوب از اسکندرونه

روز چهارشنبه چهارم ذی القعدة سنة (۱۳۲۰) ساعت چهار از روز گذشته بفتناً جهاز خودی واصل اسکندرونه شد ، پس از تحقیق معلوم گردید حضرت والا ناصرالدین میرزا با ماکه عالیه ولده ماجد شان و بعضی از خوانین دیگر که بخدمت گذاری می افتخار بودند شرف حضور در آن واپور دارند ،

کار برداز اسکندرونه (انطوران بیگ) و جناب قانچلیر میرزا نعمت الله اقدی فلاح با البسه رسمی محض زیارت و شرفیابی حضرت والا و اجراء وظایف استقبال بجهاز رفتند ، و پس از شرفیابی در همان حین براسی می سرافرازی و اقتضار خود و کافه نیمة دولت اند مدت ابرایه اسکندرونه از حضرت والا التماس نمودند که کار برداز خواه را بقدم شان مزین فرمایند حضرت والا هم اجابت فرمود و از جهاز پیاده شد رسماً بکار بردازخانه هن نزول ارزانی نمود همه کی هموطنان شادمان گشته تاج افتخار بر سر گذاشتند جناب کار برداز رسماً بحکومت محلیه اطلاع داد که براسی مشایعت هم مهیا باشند ، جناب قانچلیر میرزا نعمت الله فلاح کمر همت را بپایان بسته درکار بردازخانه گاهی به ترتیب طعام مشغول بود و هنگامی در محضر حضرت والا ایستاده معرفی اشخاصی را که مأذونا شرفیاب میشدند مینمود ،

الحق جناب قانچلیر شایان هر گونه تحسین و تمجید است و مزاور هر مدح و ثناء چه بجا است و دل در هر موقع به خدمات دولت و مات بذل همت نموده و می نماید ، و در حق رعایای ایران منبمین اسکندرونه نهایت غیرت و شفقت و حمایت را صرف مینماید ، و سعی است که فصولی در کارهای دولتی واقع نشود ،

پس از صرف نهار ساعت نه از روز حضرت والا بحکومت محلیه را مشرف ساخته قصد مراجعت

فرمود بجهاز ، فی الفور مراسم مشایعت کاملاً اجراء گفته تا کنار دریا صف سلام بسته کاربرد از و قانچلیر با برخی از هموطنان تا جهاز بخدمت حضرت والا مفتخر بودند (لایم الامر دین الاسلام و دوات العالیة الایرانیة و شید ارکان المجلس الشوریة المللیة آمین)
 خلاصه جناب هنرلو محمد صالح بیگ قاجار مقام اسکندرونه و جناب بیگ باشی ارکان حرب شفق بیگ کالعت را از جمیع جهات مبدول داشتند ، که مراسم استقبال و مشایعت را کاملاً بنی اجراء دارند و از هیچگونه خدمت مضایقه فرمود (ع - ن)

استغای تبریزیان غیور

از مشهوریگری بعضی بی غیرتان ۱۱

دیروز نامه مقدسه نمره ۱۷ شرف وصول ارزانی فرموده زیارت شد ، در مکتوب مصر شرح حال و تعریف و توصیف برادر امیر پرنس ارفع الدوله بقاه السلطنه مندرج بود ، نگارنده اسم شرف نشان را میرزا مرفوم داشته بود بلی علی اصفر کهنه فروش معزاً هم می شود و به تبریز هم نسبت پیدا میکند توضیحاً بعرض میرسانم و استدعا میکنیم که من بعد اگر از شرح حالات مشارالیهم بنامه درج شود به تبریز نسبت ندهند ، چون ایشان اصلاً از اهالی ایروان میباشند ، خلف حاجی حسن ایروانی کهنه فروش خود حضرتعالی بهتر از حسب و نسب و وطن آنها مستحضر میباشند (قدویان ۹۲ نفر از اهالی تبریز)

جبل المتین

ما از برادران غیور آذربایجانی خصوصاً اهالی تبریز از انتساب این شاهزاده کاتب مصنوعی بمسقط الرأس ایشان معذرت میخواستیم ، و قبل از وقت از انتساب ایشان به ایروانهم از اهالی سبیم آن شهر معذرت داریم ، و برای تسکین خاطر آنها عرض می نمایم که ایوجهل هم از مکه بود و از عظمت و تقدس اهالی آن خطه بیک هیچ کاسته نگردد

کانفرانس صلح عمومی لاهی و

دولت عالیة ایران

در باب محکمه جدید حکمیت بین الدول لاهی که دول آمریکا و انگلیس و آلمان تأسیس آنرا تکلیف

کرده بودند ، و بعد معلوم شد که می خواهند بجز قضات دول معظمه هشتگانه قضات سایر دول بنوبت حق حضور داشته باشند ، و عدم مساوات حاصل شده بود باین معنی بیکی از اساس اصلی حقوق دول که مساوات نام است صدمه میرسانید خاطر مطالبه کنندگان را مستحضر کرده ایم ، و می دانند که جناب ممتاز السلطنه بجه شکل وقاعد و نطق های عیدیه پروتست کرده و سی در هم زدن این عمل داشت ، اینک از اخبار آخری کنفرانس معلوم میشود که نماینده ایران و همقطاران دیگرشان که دو ماه است در این باب کار می کردند در کنفرانس باکثرت آرا و با اده و براهین لایحه دول معظمه را هم زده اند

توجه پروتست جناب ممتاز السلطنه را که خیلی اثر خوب در کنفرانس کرده بود و نتیجه مقتضیه را هم که حاصل کرد در نمره های قبل نوشته ایم ، حالا که این نقشه بکلی هم خورد ، و بعد از اینکه قرار نامه این محکمه بعد از دو ماه مذاکرات مخصوص تهیه شده و همان علت عدم مساوات حق حضور دول در تحت الشعاع مانده است ، دول آمریکا و آلمان و انگلیس می خواهند کار دیگری بکنند و از در دیگری دول سه گانه در آمدند که شاید مقصود خودشان را در آتیه از پیش ببرند و می گویند حالا که این عمل بملاحظه عدم پیشرفت مسئله نسیم حضور قضات دول در این محکمه هم خورد ، خوب است از طرف کنفرانس فقط توصیه بدول بشود ، باین معنی در صورت مجلس بنویسند که کنفرانس بدول توصیه میکند که میان خودشان شکلی از برای ترتیب حضور قضات خودشان در این محکمه طالبه پیدا کرده و آنوقت قرارهای دیگری را که در این باب در کنفرانس تهیه شده اند همه را بطور قرار نامه امضا کرده و مجری نمایند ، علی الظاهر در این توصیه ضرری دیده نمیشود ، ولی در باطن چون بدول یگان یگان میشود زور کرد ولی بکنفرانس زور ممکن نیست ، لهذا دول منبوره می خواهند که در تالی این توصیه را دست آویز کرده و مقصود خودشان را یگان یگان بدول بقبولانند ، این است که حالا در این باب در کنفرانس خیلی مباحثه و مجادله هست ،

سفیر آمریکا جولف نفوذ جناب ممتاز السلطنه را در

کنفرانس دیده و میدانست که همقطاران معزیه‌ایه از ایشان حرف می‌شنوند، لهذا متصل با معزیه‌ایه ملاقات نموده و مشغول مذاکره است، بعضی از مأمورین می‌گویند که این توصیه اهمیت ندارد، اختیار کار در دست دول خواهد بود و خودشان می‌توانند که در تانی همچون بدعتی را قبول نکنند

البته مطالعه کنندگان محترم مسبوق شده‌اند که کلیه قضات در این محکمه باید هفده نفر باشند و اگر چه و هفت دولت شرکت بکنند و باز نخواهند که قضات دول معظمه دائمی بشوند لابد بدعت عدم مساوات حاصل خواهد شد، پس در این صورت ممکن است توصیه را کنفرانس اهمیت نداده و قبول نماید، هر صورت اگر هم این توصیه را کنفرانس قبول بکند، البته نماینده اول ایران شرایط لازمه را ضمناً در باب مساوات خواهد نمود، پس باید دولت علیه متوجه این نکته غامضه بشود که عدم مساوات را کنفرانس و تمام حقوق دانان بر خلاف استقلال دول میدانند و قبول نخواهند کرد، مبادا چندی دیگر در این باب سفرای آمریکا یا آلمان و یا انگلیس در طهران اقدامات نمایند، و وزارت جلیله امور خارجه بدون ملاحظه و یا مشاوره با ممتاز السلطنه جوابی بدهد که مایه زحمت و اسباب نوهین دولت بشود، و در عالم حقوق و سیاسی صدمه معنوی بر استقلال دولت وارد آورده باید دولت علیه در نظر داشته باشد که در این توصیه نامه نوشته خواهد شد که دول باید میان خود شان سوال و جواب کرده و قرار مساعدی بدهند و اگر چند نفر از این دول ولو اینکه از دول کوچک هم باشند اگر رأی بدهند کار از پیش خواهد رفت مقصود ما این است که اولیای دولت ایران اگر این مسئله واقعاً در تانی محل مذاکره شد متوجه باشند و بدون مشاوره کاری نکنند، و اطراف کار را ملاحظه کرده و عقاید تمام دول را بتوسط سفرای خود شان قبل از وقت بفهمند که زحمات نماینده ما در کنفرانس بهدر نرود و نتیجه بر عکس نشود

در کنفرانس مأمورین بعضی از دول پیش ایتالیا و آرژانتین و مکزیک و غیره عهدنامه‌های مخصوص حکمیت اجباری میان دول خود شان منعقد می‌سازند باین

معنی دول مزبوره معاهده میکنند که در نامی مباحثات خودشان بلا استثناء مجبوراً بحکمیت رجوع نمایند، کلیتاً این نوع معاهدات بعد از کنفرانس لاهی خلی میان دول معمول شده است، حتی دولت آلمان که همیشه برخلاف عهدنامه حکمیت بین لدول است یعنی نمی‌خواهد که یک عهدنامه با همه دول بسته شود می‌گوید که اسلم شقوق این است، که این اساس مهمه بسیار مفید را به ترتیب صحیحی کم کم نشو و نما دهند که بی صدمه بدرجه کمال برسد، نماینده اول آلمان در کنفرانس که برضد بستن عهدنامه واحد میان عموم دول حرف می‌زد، و چون سایرین باور نسبت عدم مساعدت با اساس حکمیت اجباری میدادند برای رفع شبهه گفت که دولت آلمان بعد از کنفرانس اول بیست هفت عهدنامه حکمیت مجبوری مابین خود و دول متفرقه بسته است، و عقیده اش این است که باین ترتیب باید این مسئله را بدرجه کمال رساند، بعلم اینکه در یک مسئله ممکن است دو دولت در میان خودشان اتفاق حاصل کنند، ولی در همان مسئله بیست یا چهل دولت نمی‌توانند با هم یک رأی بشوند و کلیتاً قوانین دو مملکت را با هم موافق کردن آسان تر از آن است که قوانین تمام دول را به نحت یک قرار آوردن و با هم یک معاهده بستن.

هر صورت از مقصود دور افتادیم، چون ممتاز السلطنه اهمیت این قسم معاهدات را برای دولت علیه درست میدانند، لهذا با مأمورین بعضی از دول مذاکرات دوستانه کرده و بدولت علیه تکلیف نمود که اجازه بدهند تا عهدنامه‌های حکمیت اجباری با آنها بسته شود

درواقع یکی از اسباب پیشرفت امور دول و حفظ استقلال خودشان ترتیب مراودات ایشان با خارجه و تبعه خارجه است، معاملات دول خارجه را با هم دیگر میشود از روی معاملات چند خانواده با هم قیاس نمود سابقه خصوصیت و دوستی میان مردم هر قدر اثر در مراودات آنها میان خودشان داشته باشد معاهدات و مراودات بین الدول هم همان اثر را در میان دول مختلفه دارد، دول را باید انجمنی حساب کرد و هر یکی از آنها را از اعضای آن انجمن فرض نمود

اعتبار و مراتب شخصی که جزو انجمن است ولی در انجمن حاضر نمیشود و یا حاضر شده نفوذ و تصرفات در آن ندارد معلوم است، دولت و یا ماقم هم صکه نسبت بانجمن دول و یا ملک همان رفتار نماید همان نتیجه را خواهد داشت، و کم کم در انجمن خود متروک شده و لابد در معاملات خود ما هم قطاران خویش محتاج واسطه و مؤید می گردد،

بدینجمله وضع حالیه ایران تا بیک درجه همین طور شده والا در مقام عضویت انجمن دول و یا انجمن شخصی بزرگی و کوچکی چندان اهمیت ندارد، چیزی که شرط است نفوذ و استمداد شخصی است مثلاً بر حسب مقتضیات همین اصول در این کنفرانس لاهی اعتبار و نفوذ دولت کوچکی مثل باژیک می توان گفت که باندازه نفوذ دول معظمه است، و آن نیست مگر نتیجه مرادوات خارجی و استمداد داخلی و شخصیت نمایندگان آن دولت، در این صورت چرا باید دولت ما بیشتر متوجه این مسائل نباشد، نکته دیگر است که منافعی بیشتر از حد تصور میباشد و بیک کرشمه میشود هزاران مقصود را از پیش برد، و آن این است، که از جنسی قبل دول منتمه اداره حقوق داخل بین الدولی ترتیب داده اند، و مرکز آنها در لاهی است و مصدود از آن این است که کم کم قوانین داخلی دول را به تحت شکل واحدی در آورند، مثلاً قرار بدهند که در مسئله نسبت و یا ترک نسبت و ترک و عقد و نکاح و غیره و غیره در داخله مملکت خود شان دول امضا کننده بجه قسم باید رفتار نمایند و مهر دولتی که این قرارنامه را امضا نمود معامله او با خارجه در داخله خود از آن قرار میشود،

معلوم است در این بین باره چیزها را هم که شاید در مملکتی که هنوز ترتیب صحیحی ندارد باید به تحت قانون آورد، شرکت دولت ایران در این قرارنامه ها بشرط اجرا بقدر کار دولت را در داخله با خارجه منظم میدارد، و پای زور را از میدان برمی دارد، محسنات شرکت در این قبیل چیزها خارج از حد تصور است، همین قدر باید گفت که بیک کرشمه هزار کار را می توان از پیش برد و از نتیجه زحمات چند قرن دول بهره مند شد، اسان تر از این چه میشود

که در این قبل قرار مدارها هر فصلی را که موافق قوانین شرع انور نباشد می توان استثناء نمود مثل اینکه چند سال قبل دولت ژاپون در همین قرار نامهای مزبوره شرکت نمود و استثنای مسئله عقد و نکاح را که در داخله ژاپون و رای خارجه است شرط کرد و قبول شد

چند سال قبل بر این که ممتازالسلطنه در لاهی وزیر مختار بود کتابچه در این باب بطهران فرستاده حلالهم گویا تجدید مطلب کرده باشد خوب است کبسیونی که در طهران برای ترتیب ادارات و قوانین داخله مشکل است این قرار نامه را خواسته و مطالعه نموده و آنچه را که در ایران میشود مجری داشت از روی آنها سرمشق نمایند

آسان ترین حقوق ترتیب امورات داخلی در ایران آشنا شدن و کلای ملت به ترتیبات خارجه میباشد و لازم است مجلس مقدس دارالشورای ملی چند نفر از اعضای محترم خود را برای تحصیل اطلاعات لازمه فرانک کسپل فرماید، و در ماه اوت فرنگی سال آینده کونفره حامیان تمدن مشرق زمینی و مروجین علوم و ادبیات شرقی در کوپن هاگ تشکیل خواهد یافت، و از دولت ایران هم بتوسط سفارت پاریس دعوت شده است، حالا به بنیم اهمیت نمایندگی ایران در همچون کونفره خواهند داشت یا خیر بهتر است که دولت علیه تعیین مامور این انجمن را بمجلس دارالشورای ملی رجوع فرموده و بیک نفر از اعضای محترم آنها برای این خدمت خواستگار بشوند، اگر بیک نفر از وکلای ملت تابستان آینده بمدت شش ماه مثلا فرنگ بیاید اول این خدمت را انجام بدهد، ثانیاً بتوسط بیک و دو سفارت ایران در خارجه باره تحقیقات را در ترتیب پارلمانت و ادارات فرنگ بکنند چه قدر در داخله اسباب پیشرفت کار میشود،

این کونفره کوپن هاگ بیشتر از بیک ماه طول نخواهد کشید و وکیل محترم می تواند بعد از انجام آن خدمت در فرانسه و باژیک و آلمان در مدت دو ماه حلبی کار بکنند و ترتیب آن این است که سفارتخانههای ایران او را با رئیس و منشیان پارلمانتها و مامین علم ادارات آشنا کرده و قدری جور آنها را بکشند،

جنگ داخلی و یا در موقع توقیف کردن تبعه خارجه و یا ضبط اموال آنها وارد بکمی شده

(۱۰) در مسائل راجعه بحفظ المصحه

(۱۱) راجع به تضمین تبعه خارجه و تبعه

داخله در عمل مالیات و بدعی

(۱۲) در تعرفه گمرکی

(۱۳) در باب قرار نامهای راجعه بامراض

دواب و نباتات

(۱۴) راجع ترتیب مسکوکات

(۱۵) در باب حقوق خارجه در بیع و شرای ملک

(۱۶) حقوق تجارتی

(۱۷) در باب تبیید اتباع یک دیگر

(۱۸) در باب قرار نامهای بست و تلگراف و تلفون

(۱۹) در باب مسائل راجعه بحقوق داخلی ممالک

نسبت باتباع آنها

فصل پنجم و هفتم و هشتم و نهم و دهم راجع بباقی

قرار و مدارهای این قرارنامه است ، و چون حرف

ما در فصل یازدهم است ، لهذا به ترجمه آن می پردازیم

فصل (۱۱) شرایط و فواید فصل چهارم در هیچ

موقعی نباید بمسائلی که در تحت قوانین خارج از تابعیت

محل است بموقع اجرا گذاشته شوند

البته مطالعه کنندگان نامه مقدسه میدانند که بدبختانه

هنوز در مملکت ما مثل سایر ممالک غیر متمده حقوق

خارج از تبعیت محلی درباره تمام اتباع خارجه شرط و

مجری است ، بعبارة الحری حلاهم در ایران برخلاف

ممالک متمده تبع خارجه از تحت حکم دولت ایران

خارج هستند ، و ماورین خارجه در مملکت ما حق

حکومت اربع خودشانرا دارند ، و چون تا حال محکمه

و محاکمات ما در تحت ترتیب منظم نیستند ، لهذا این

امر و بدعت که از امارت باغارستان سلب شده هنوز

در ایران باقی است

حالا برویم سر مطلب ، چون در تمامی مسائل که

در فصل چهارم ذکر شده اند و کلیه در هر مسئله

که احتیاج به حکمیت بشود معلوم است ، همینکه منازعه

پیدا شد لابد راجع بخارجه و یا تبعه خارجه است ،

لهذا در کنفرانس قرار گذاشته بودند و اداره امتحانیه

کمیسیون اول بدون ابراد تصدیق کرده بود ، که از فواید

مداره امتحانیه رفته بودند و اداره امتحانیه بعد از

دوماه مباحثه و مجادله لایحه انگلیس و امریکائی را

قبول کرده و هر دو را بیک صورت واحد در

آورده مندرجات آنها رایگان یگان مطرح مذاکره

نموده و به تصدیق رسانید و بجهت امضا بکنفرانس

فرستاده بود ، که جزو کلیه قرار نامهای این کنفرانس

بشود ، و اینک ترجمه قرار نامه که اداره امتحانیه

تصدیق کرده بود ذیلآ می نگاریم

فصل اول . منازعات حقوقی و مخصوصاً آنهایکه

راجع به تعبیر مندرجات قرار نامهای بین الدول

هستند اگر بواسطه مراودات سیلیسی مرتفع بشوند

من بعد رجوع بحکمیت خواهند شد ، بشرطیکه این

رفتار بمنافع اصولی و به استدلال و شرافت دول

امضا کننده صدمه وارد نیآورد

فصل دوم . حق خود هر یک از دول امضا کننده

است که تمیز داده و بگوید که رجوع مطالب متنازع

فیه بحکمیت بشرط و استقلال آن صدمه وارد می

آورد بالخیر

فصل سوم . دول امضا کننده معتقد بر این میباشند

که یاره مطالب هستند که آنها را بدون شرط و قید

میشود مجبوراً بحکمیت رجوع کرد

فصل چهارم . ملاحظه مضمون فصل قبل دول

امضا کننده متعهد میشوند که مسائل ذیل را بدون

قید و شرط همیشه بحکمیت رجوع نمایند

(۱) در باب مساعدت و حمایت بجای مرضای

بی بضاعت طرفین

(۲) در باب حمایت فعله و عمله طرفین

(۳) راجع باسباب صدمات بحری

(۴) در باب قرار و مدار اندازه گیری محتویات

کشتی ها در بنادر

(۵) در باب اجرت و ترکه عملجات بحری

(۶) در مسئله خسارتی که در میانی طرفین

اسباب گفتگو شده

(۷) در مسئله حمایت کتب ادبیات و حقوق

مصنفین

(۸) در مسائل انجمنهای تجارتی و صنعتی

(۹) در مسائل حساونیکه در جنگ دولتی و یا

فصل چهارم ، مالیکی که هنوز در آنها حق غیر ثابت
محل از برای خارجه باقی است باید مجزی بشوند ، عبارت
اخری اهائی بود نسبت با بران و چند دولت دیگر و
حامیان این فصل معلوم است اول مصنفین آن بوده
یعنی آمریکا و انگلیس ، ثانیاً تمام دول فرنگ ، زیرا که
همه آنها همان حق را در بران دارند ، حالا به پنجم که
نابنده اول ما در کنفرانس با وجود زور دول معظمه
چه کرده است ، که روزنامه کنفرانس نتیجه اقدامات
شانرا در تحت عنوان فتوحات درخشان آسیا می نویسد
شب پنجم اکتوبر ریپورت اداره امتحانیه کیسیون
اول در باب حکمیت که عبارت از کتاب سیصد و سی
و یک صفحه است و این آن اداره ما رسیده باعضای
کنفرانس ابلاغ شد که از فردای آن در کیسیون مطرح
مذاکره شود ، و می ایست قبل از پست چهار ساعت
این سیصد و سی و یک صفحه را بدقت ملاحظه کرد
در صفحه هشتاد و پنج ممتازالسلطنه فصل یازده
را دیده و فوراً مقصود دول و تکلیف خود را
فهمید ، و مخصوصاً در صفحه هفتاد و هشت هم نوشته اند
که این فصل در اداره امتحانیه برخلاف فصول دیگر
ابدأ کسی ایراد نکرده و همه تصدیق نمودند ، فوراً
جناب ممتازالسلطنه شروع با اقدامات مجده کرده و بعضی
هارا با خود همراه نمود ، و ارجح بر سر دورد فرای
سفیر کبیر انگلیس وقت خواسته دو مجلس پشت سر
هم مذاکرات کرد ، سفیر کبیر مزبور رضی پاره
تغییرات شد ، ولی ممتازالسلطنه دید که اگر کلیتاً این
فصل که در قرارنامه نوشته شده است باقی باشد صرف
نظر از همه چیز بالاترین اهائی است نسبت بدولت
و ملت ایران شده ، چرا که معنی آن این است ، که دولت
ایران و رای دول دیگر میباید که در این کنفرانس
جمع شده اند و لیاقت مساوات با آنها ندارد ، و از
طرف دیگر اگر به موقوفی آن موافق بشود خدمت
بسیار بزرگی است که در تخفیف حکومت خارجه در
ایران در این موقع بعمل آورده است ، و لا وجود این
فصل پدعتی است که تا قبسات ایران را در این قسم
حقوق اصلی از مسلك دول مجزی خواهد کرد
لذا مأمورین چین و سیام با نابنده ایران
موافقت کردند ، ولی فیرعنائی گفت چون کلیتاً قرار

نامه حکمیت اجباری را ما اضا نخواهیم کرد ، لهذا
اقدامی در این باب نمی کنیم و حال آنکه اگر حق
داشتند تفاوت نمی کرد ، اصلاحات درجای خود باقی
می ماند و انگلیس اصل مقصود این بود که بلکه یک
تدبیری از این حق خارجه در داخله نکست کاسته شود ،
ماری صبح روز هفتم جناب ممتازالسلطنه قبل از رفتن
بکنفرانس بر حسب قرار داد با سفیر کبیر انگلیس باز
ملاقات نمود و یک ساعت مذاکرات ایشان طول
کشید ، ولی مقصود حاصل نشد ، این است که نیم ساعت
بعد از آن در مجلس مباحثه فصل مزبور مطرح
مذاکره شد و ممتازالسلطنه برخواسته نطق ذیل را کرد
و حذف کلیه آن فصل را از کنفرانس خواستگار
شد ، و کنفرانس بعد از شنیدن این نطق پرازدله و
براه بی که ما به ترجمه آن ، پردازیم با اکثریت سی و
شش رای حق را بطرف ممتازالسلطنه داده و بر حذف
فصل یازدهم قرار نامه حکمیت حکم نمود ، این است
که در ضمن صورت مجلس روزنامه کنفرانس همان نطق
جناب ممتازالسلطنه را در تحت عنوان فتح درخشان
آسیا نوشته ، و صاحب روزنامه در فصل مخصوص
دیگری در همان نمره که ما در ثانی ترجمه آرا خواهیم
نگاشت توجیحات چند خطاب مأمورین انگلیس کرده و
با آنها سرزنش میکند

ترجمه از صورت مجلس هفتم اکتوبر

(کنفرانس صفحه (۳))

فصل یازدهم قرار نامه حکمیت اجباری مطرح
مذاکره گردید ، جناب ممتازالسلطنه نابنده اول ایران
این طور نطق کرد

اطبق جذب ممتازالسلطنه

(در کنفرانس صالح لاهی)

در ابتدای مذاکرات مسئله حکمیت اجباری عقیده
و حسابات دولت متبوعه خودم را باین مجلس عالی
بیان کرده و بعد از آن هم در هر موقع به تذکار
آن پرداخته و بالطبع و لرغبه و از صمیم قلب مکرر
گفته ام که بعقیده ما حکمیت کافی ترین اسباب و نزدیک
ترین راه مقصد عالی صالح و صفا است

سابقاً به تعجید بعضی از تکالیفی که در آن باب
بکنفرانس شده است پرداخته و مخصوصاً بدون تردید

گفتم که ما هم حاضریم که بروجین این مقصود مقدسه پیروی کرده و با آنها هرچه زود تر هر اندازه که بطرف مقصود بتوانند بروند همراهی بنمایم، با کمال میل مخصوصاً تکالیف دوات انگلیس را درباب حکمیت قبول کرده ام، و حالا هم طالب پیش رفت آن هستم باوجود این هیچ کس را در این مجلس به تعجب نخواهم آورد از اظهار این مطلب که ما با کمال افسوس خواهیم دید که کنفرانس فصل یازدهم تکلیف مزبوره را قبول و تصدیق نماید، این فصل مخصوصاً هر مسئله را که حقوق خارج از ممکنتی راجع بان بشود بکلی از منافع فصل چهارم قرار نامه حکمیت خارج مینماید، میدانم مقصود از تعیین طبقه در این قرار نامه ما بین دول چیست و بطور آرا میشود توضیح کرد؟

وظیفه مأموریت من که نماینده یکی از ملی هستم که از مندرجات فصل مزبور مقصود آنها است سکوت را در این باب بمن حرام میکند، و من مجبورم که باوجود کمال میل که بر صلح و انقیاض در این راه دارم و برهان واضح آن رأی امروز صبحی من است (صبح همان روز جناب ممتازالسلطنه نطقی را در مساعدت حکمیت کرده بوده که ما در نهمه قبل از این درج کرده ایم) ابرادات خودم را در این باب بعمل آورم آنی نمی توانم باور بکنم که مصنفین قرارنامه از عدالت و بی طرفی قضات حکمیت مطمئن نباشند و کمتر از آنست عقیده من بر اینکه مصنفین معزی الیه مایل بر آلت باشند که مخصوصاً ما را از این عدالت محروم نمایند

دلیل چیست، و چرا باید باین ترتیب بقای اساس این امر مهم عالم انسانیت را به تزلزل انداخت، و حال آنکه مسئله حکمیت هنوز خیلی محتاج همراهی و مساعدت است، خصوصاً از طرف خود صاحبان لایحه این قرارنامه، آیا ممکن است که گذاشت در قرارنامه عمومی دنیوی یعنی دول همه دنیا در آن شرکت خواهند کرد، فصلی نوشته بشود که بموجب آن از عدالتی که اس اساس آن قرارنامه است چند نفر از امضا کنندگان آنرا خارج و محروم بدارند؟ چه حسی استنباط کرده اند از اینکه بواسطه این فصل قرارنامه حکمیت بی جهت در میان ملی که

نماینده های آنها با کمال شوق و رغبت از قاصدین این پیام عالم انسانیت در کنفرانس پیروی کرده اند، سلب امنیت و اطمینان شده و سوء ظن کامل در حق کنفرانس حاصل بشود، محفل تقویت و مساعدت پیشرفت خود همین مسئله مهمه طریقه که اینک در این مجلس مشغول دفاع آن هستیم از طرف خود و کاتباً از طرف چند نفر از همقطاران خود خاطر نماینده های ملت بزرگ آزاد طالب را (ملت انگلیس) که مصنف این فصل هستند متوجه این نکات کرده و نظر دقت بر طرفان این مجلس عالی را بطرف آن جناب میکنم اگر خود ارشد محترم قضات کنفرانس (مقصود نماینده اول انگلیس است که من ترین حضار بود) حذف این فصل را شخصاً مجبور نماید، از شرکت چند دول دیگر هم باین قرار نامه مطمئن میشود،

ثانیاً بار دیگر بدرجه ثبوت میرساند که محسوسات طبیعی بسیار عالی و مقاصد حسنه اتحاد بین المللی ایشان که اسباب و مؤید انشاء تکلیف این قرار و مدارهاست که امروز مطرح مذاکره مجلس شده خالی از غله و غش است، و این رفتار ایشان اسباب ترصیه محسوسات ملی بعضی از همقطاران شده و ما را در این خطی که از خود ایشان همراهی و پیروی کرده ایم اسباب تشویق خواهد شد، این است که حذف بی کم و زیاد این فصل را از کنفرانس مطالبه و خواستن می کنم

از صورت مجلس هفتم ماه اکتوبر کنفرانس صلح لاهی می بینم در آنچه روزنامه کنفرانس و روزنامه های دیگر فرنگ درباب مجلس آنروز نوشته اند ابداً مبالغه نبوده است، چرا که واقعاً هفتم اکتوبر در کنفرانس کشتی سیاسی و زد و خورد دیپلوماسی شرق و غرب استحقاق آنرا حقیقتاً داشته است، که دو ساعت بعد از ختم مجلس روزنامه کنفرانس در دو فصل مفصل در تحت عنوان فتح درخشان آید غالباً نماینده محترم ما را بسفیر کبیر انگلیس نوشته و منتشر کرده است، حالا خوب است به بنیم سفیر انگلیس چه کرده و تا چه درجه استنادی در بقای فصل یازدهم قرارنامه که

جناب ممتازالسلطنه با آن زحمت بر اندازد بموقوفی آن در مجلس موفق گردید نموده است .
کسانیکه در عالم سیاسی از بولتیک دول فرنگ در آسیا اطلاعات لازمه را دارند میدانند، و خود سفیر کبیر انگلیس هم در ضمن مباحثات غیر رسمی مکرر گفته است که این حق خارج از مملکتی را که بالاترین حقوق ما در مشرق زمین است نمی توانیم بابتد زنجیر حکمیت مجبوری بکنیم، والا در مصر و ماروک و ایران و عثمانی و سیام و مخصوصاً در چین کرورها از نفوذ ما کاسته میشود، بهر صورت از صورت مجلس کنفرانس معلوم میشود که بعد از اینکه جناب ممتازالسلطنه با آن همه ادله و براهین حذف فصل میثومه یازدهم را از کنفرانس خواستگار شد اولاً سفرای سیام و چین پشت سر ایشان گفته اند که ما هم در این باب اقتدا به نماینده اول ایران می کنیم، ثانیاً سفیر آمریکا حقانیت خواهش ممتازالسلطنه را بر حسب وعده که بایشان داده بود تصدیق کرده و بعد از آن سفیر کبیر انگلیس سر ادوار فرای بسفرای دیگر فرصت همراهی نداده یا شده این طور نطق کرده است

ترجمه نطق سفیر کبیر انگلیس

سفارت فوق العاده انگلیس ابدانمی تواند راضی بر حذف فصل یازدهم بشود و خیلی متأسف است که وجود آن فصل اسباب ایراد شده

ما داریم حالا در این مجلس مشغول مذاکره لایحه حکمیت اجباری در پاره مسائل هستیم و از جزو این مسائل عمداً و مخصوصاً فقراتی را که خیلی مهمند و اگر رجوع بحکمیت بشوند پای مسائلی را بجا می آورند که بهتر است در این موقع مذاکره از آنها نشود خارج کرده ایم، (دیگر سفیر کبیر انگلیس عمداً نمی خواهد معترف بشود که بهر مسئله در جزو آن مسائل باشد و یا نباشد اگر در ایران دست بزیم فوراً بحق خارج از مملکتی بر می خورد)

لازم است که ما خاطر نشان بکنیم که مقصود از حقوق خارج از مملکتی فقط حق محاکمات خارجه در پاره ممالک نیست، بلکه باید همان حق را درباره سفرها و قونسول ها و کشتی های جنگی در بنادر خارجه هم معمول دانست

تمام مملک روی زمین تعهدات فیما بین خود شان کرده اند و مراودات آنها در اغلب مواقع بسته به بقای این حقوق بلا حرف است، گذشته از این حق حکومت قونسول ها درباره ممالک (یعنی در ایران و غیره) تنها مخصوص ما نیست و سایر دول هم همان حق را دارند (میخواهد مأمورین دیگر کنفرانس را با خود همراهی نماید) و آنچه راجع بخود ما است ما می گوئیم که قضای این حق از اولین مسائل مهمه است، و ما هرگز راضی نخواهیم شد که باین حق ولو اینکه غیر مستقیماً هم باشد صدمه برسد، پس عقیده ما این است که نگاه داشتن حالت حالیه این مسئله از واجبات است، گذشته از این ها حقوق خارج از مملکتی مخصوصاً این نکته را هم دارند که حق مزبور جزو حقوق سلطنتی دارندند آنست و در هر مسئله که به حکمیت رجوع بشود صدمه بر آن حق ساطق ممکن است، فلذا همین ملاحظه است که استثنای این مسئله را (فصل یازدهم) جدا کرده ایم، و الا در حکمیت مسائلی هم که ذکر شده (در فصل چهارم) صدمه باین حق وارد میشود، و باین مسئله ما راضی نخواهیم شد (سفیر انگلیس حالا معترف است که نماینده ایران همین نکته آخری را فهمیده است که این همه جان کنی را کرده و پروتست مینماید)

از این نطق نماینده اول انگلیس اهمیت خدمت ممتازالسلطنه و اشکالاتی که در پیش داشته ست بطوری واضح شد که دیگر ابدلاً لازم بتوضیحات ما نیست و از اینجکه با وجود این همه ایستادگی های نماینده انگلیس جناب ممتازالسلطنه از مجلس قانع بیرون آمده است باید تمامی ایرانیان ممنون شده و افتخار نمایند گویا دفعه اول است که همچون شرفی در کنفرانس بین الملل عمومی نصیب ماها میشود

چنانکه گفته شد جناب ممتازالسلطنه با اندازه سرزمین کشتی خود را هموار و حصار را با خود همراهی کرده بود که بعد از مباحثات زیاد و مداخله سفرای دیگر در این گفتگو و اصرار ممتازالسلطنه در حذف فصل یازدهم قرارنامه در صفحه ششم صورت مجلس مزبور این طور نوشته اند